ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLU SPECIÁLNÍ

„Společně“

zpracovaný podle RVP ZŠS

Základní škola Pavlínov okres Žďár nad Sázavou
Pavlínov 44

Obsah:

1. Identifikační údaje……2

1.1 Název školního vzdělávacího programu……..2
1.2 Údaje o škole……... 2
1.3 Zřizovatel……2
1.4 Platnost dokumentu…… 2

2. Charakteristika školy…… 3

2.1 Historie a současnost……... 3
2.2 Úplnost a velikost školy…….. 3
2.3 Charakteristika pedagogického sboru……..5
2.4 Dlouhodobé projekty……... 5
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty……..6
2.6 Charakteristika žáků…… 7
2.7 Školní družina……..7
2.8 Organizace vyučování…… 8
2.9 Vlastní hodnocení školy…….. 8

3. Charakteristika ŠVP……..10

3.1 Co chceme a kam směřujeme – zaměření školy……..10
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP – klíčové kompetence……14
3.3 Začlenění průřezových témat…… 21

4. Učební plán……22

5. Učební osnovy ……...……23

5.1 Učební osnovy pro vzdělávací program ZŠ speciální …….……... 23

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE…… 24
ČTENÍ……... 25
PSANÍ…… 34
ŘEČOVÁ VÝCHOVA……... 40
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE……50
MATEMATIKA……..51
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE…… 62
INFORMATIKA……63
ČLOVĚK A JEHO SVĚT……... 69
ČLOVĚK A JEHO SVĚT…….. 70
UMĚNÍ A KULTURA……82
HUDEBNÍ VÝCHOVA…… 83
VÝTVARNÁ VÝCHOVA…… 92
ČLOVĚK A ZDRAVÍ…… 101
TĚLESNÁ VÝCHOVA……... 102
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA……..111
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE……122
PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ……... 123

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a školy……..134

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků……... 134
6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou…… 134
6.1.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků…….. 134
6.1.3 Stupně hodnocení prospěchu a chování, jejich charakteristika……135
6.1.4 Zásady pro používání slovního hodnocení……137
6.1.5 Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení……..138
6.1.6 Získávání podkladů pro hodnocení…….. 138
6.2 Vlastní hodnocení školy…….. 139

1. Identifikační údaje

1.1 Název školního vzdělávacího programu

„Společně“
- školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS)

S – spolupracujeme
P – pomáháme si
O – odpovídáme na otázky
L – lepíme a malujeme
E – eliminujeme handicap
Č – čteme a píšeme
N – nebojíme se ničeho
E – existujeme v běžném životě

1.2 Údaje o škole

Název školy:	**Základní škola Pavlínov okres Žďár nad Sázavou**
Adresa školy:	**Pavlínov 44, 594 01 Velké Meziříčí**
Ředitel:	**Mgr. Lenka Lišková**
Telefon:	566 544 363, 777 753 975
E-mail:	zs.pavlinov@centrum.cz
Web:	www.zspavlinov.cz
IZO	1029310631
REDIZO	600130789
IČO	70992070

1.3 Zřizovatel školy

Zřizovatel:	**Obec Pavlínov**
Se sídlem:	**Pavlínov 100, 594 01 Velké Meziříčí**
Telefon:	566 544 364
Fax:	566 544 364
E-mail:	obecpavlinov@tiscali.cz

1.4 Platnost dokumentu

Dokument je platný od:	31. 8. 2022
Č. j.: 50/2022	

2. Charakteristika školy:

2.1 Historie a současnost

Škola byla otevřena ve školním roce 1885/1886. Bylo v ní 160 žáků, v roce 1896/1897 pak až 184 žáků. V 70. letech byla provedena generální oprava budovy školy. Další komplexní rekonstrukce školy včetně sociálního zařízení, zateplení, obnova střechy, topení a vodoinstalace proběhla v roce 2015 a přestavba elektroinstalace v roce 2021.

ZŠ Pavlínov okres Žďár nad Sázavou je malotřídní škola, vedená jako příspěvková organizace a zřízena obecním zastupitelstvem Pavlínov. Poskytuje vzdělávání pro celý 1. stupeň ZŠ. Od školního roku 1999/2000 má škola 5. ročníků základní školy. Nejvyšší povolený počet žáků ve škole je 40, v družině a školní jídelně pak 25. Spádový obvod školy je do ZŠ Měřín, kam děti nastupují v 6. ročníku, někdy také odchází do Velkého Meziříčí. Patří mezi inkluzivní školy – společně vzdělává a vychovává všechny žáky bez ohledu na jejich předpoklady a handicapy. Žáci všech 5. ročníků jsou rozděleni do jedné nebo dvou tříd – podle počtu žáků v daném školním roce. Součástí školy je jedno oddělení družiny a je zřízena i výdejna, do které jsou dováženy obědy ze ZŠ Měřín.

Škola je umístěna na konci obce. Autobusová zastávka je asi 2OO m od školy a je možnost do školy dojíždět z okolních vesnic /Geršov, Radslavice, Uhřínov/. Klidné a malebné okolí školy umožňuje žákům vhodné prostředí pro vzdělávání a mimoškolní aktivity.

Výuka v Základní škole Pavlínov pro Základní školu speciální probíhá podle školních vzdělávacích programů zpracovaných podle RVP ZŠS I. díl /STMP/ platné od roku 23. 7. 2015. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Školou ke vzdělávání“ je pro Základní školu 1. 9. 2007 I. stupeň a Školní vzdělávací program pro základní školu speciální „Společně“ je pro základní školu speciální. Výuka probíhá v jedné budově.

2.2 Úplnost a velikost školy

Materiální vybavení školy

Škola žákům nabízí nejmodernější pomůcky včetně počítačové techniky, práci ve školní družině a v různých kroužcích. Je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, při výuce různých předmětů je využíván výukový SW. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány o nové. V přízemí je knihovna, kde si žáci mohou zapůjčit knihy. Didaktické pomůcky jsou v souladu s výukou. V jedné ze tříd jsou elektrické klávesy, kytara, hudební a přírodovědné pomůcky, počítač a interaktivní tabule. Ve druhé ze tříd je vybavení na tělesnou výchovu, sportovní a relaxační pomůcky, které stále obnovujeme a vylepšujeme. V počítačové učebně jsou pro žáky počítače a kopírka s tiskárnou.

Škola je částečně vybavena **speciálními a kompenzačními pomůckami, rehabilitačními pomůckami a relaxačními prvky.** Některé pomůcky pro výuku máme zapůjčeny z PPP Žďár nad Sázavou, se kterou spolupracujeme.

Prostorové vybavení školy

Budova školy je dvoupodlažní – v přízemí je družina, knihovna, kabinet, kuchyňka, kabinet učitelek a ředitelna. V prvním patře jsou dvě prostorné třídy, podlahová plocha každé činí asi 64 čtverečních metrů a počítačová učebna. Jedna ze tříd v patře je využívána k výuce tělesné výchovy. Školní družina je provozována v přízemí. Škola má svou vlastní kuchyňku – výdejnu, která slouží k dopolední svačině a k polednímu výdeji dovážených obědů ze ZŠ Měřín. K dispozici je žákům šatna a kompletní sociální zázemí. Nedaleko školy je oplocené hřiště (fotbal, vybíjená, přehazovaná volejbal, nohejbal atd.). Pro děti mladšího školního věku (především pro školní družinu) je k dispozici dětské hřiště nedaleko školy. Při hezkém počasí slouží pro oddych i pro výuku pod širým nebem školní terasa. Škola není bezbariérová, integrovat vozíčkáře je možné jen v případě, že bude mít asistenta a „schodolez“.

Technické vybavení školy

Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využití informačních a komunikačních technologií. Z toho vychází i vybavenost školy touto technikou. Nejen pro výuku informatiky, ale i dalších předmětů, je určena místnost výpočetní techniky mezi třídami, ve které je 6 počítačů. Pro práci žáků je k dispozici další počítač ve třídě s interaktivní tabulí a tablet. Počítače jsou propojeny do počítačové sítě, přes kterou mají žáci i učitelé přístup na internet. Ve školní počítačové síti má každý pracovník školy a každý žák školy svůj prostor pro ukládání dat. V počítačové učebně je umístěna kvalitní kopírka s tiskárnou, kterou mohou využívat pedagogové i žáci. Dále je k dispozici interaktivní tabule a 2 Cd přehrávače. Ředitelka a učitelé mají k dispozici počítač ředitelně i v kabinetě a 3 notebooky propojené s barevnou tiskárnou a kopírkou.

Hygienické parametry školy

Škola je umístěna v klidné části obce a je obklopena krásnou přírodou. Ke škole patří upravená zahrada s terasou, kde děti tráví svůj volný čas. O pitném režimu jsou žáci poučovány svými učitelkami. Pitný režim řešíme i možností pití čaje, který uvaříme ráno před vyučováním do várnice. Děti mají sklenky a mohou si ke svačině dát čaj. Dopolední svačinka je pro všechny děti o velké přestávce ve školní kuchyňce, kde děti správně stolují. Třídy jsou pravidelně větrány. Občas v rámci výuky chodíme číst na školní dvůr a v přírodovědě a prvouce využíváme venkovní prostory školy. Pro odpočinek je k dispozici školní družina, od jara do podzimu otevřená terasa, školní zahrada a dětské hřiště.

V každé třídě je umyvadlo s regulovanou teplou vodou a papírové ubrousky i kapesníky. Na toaletách je umístěn box na papírové utěrky. Úklid je prováděn v rozsahu odpovídajícím vyhlášce č. 108/2001 Sb.

Škola je vytápěna tuhým palivem – peletami. V učebnách je zajištěna teplota mezi 20-22°C. Teplota povrchu podlahy neklesá pod 19°C. Teplota vzduchu na chodbách a v místnostech pro krátkodobý pobyt neklesá pod 18°C. Kontrola teploty vzduchu v místnostech s trvalým pobytem žáků je zajištěna nástěnnými teploměry umístěnými ve výšce 1,2 – 1,5 m nad podlahou na vnitřní stěně místnosti.

Psychosociální parametry školy

Pro odpočinek jsou ve třídách k dispozici relaxační koutky (koberec, rehabilitační míče), v případě pěkného počasí je o velké přestávce umožněn vstup na přilehlé dětský dvůr s trávníkem.

Všechny děti ve třídě mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Nově příchozí žák má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situaci. Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou žáci vedeni, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga a žáka. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, podporuje žáky v samostatných úkolech, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony žáků. Pedagog i ostatní pedagogičtí pracovníci se věnují neformálním vztahům žáků ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u žáků).

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou plně kvalifikovaní, ale nemají speciální vzdělání. Zúčastňují se různých forem dalšího vzdělávání v rámci DVPP – v oblasti pedagogiky, osobnostní a sociální výchovy, moderních metod v didaktice předmětů, práce s výpočetní a komunikační technikou, jazykových schopnostech a dovednostech v rámci studia cizího jazyka. Průběžně se snažíme všechny pedagogy proškolovat v problematice ochrany při mimořádných událostech a kursech první pomoci. Další vzdělávání zaměřujeme na prohlubování znalostí o dalším možném uplatnění kritického myšlení na prvním stupni. Každý z pracovníků dbá na profesní růst, prochází různými odbornými vzdělávacími akcemi, aby mohl pak plně využít svůj potenciál ve vlastní praxi nebo k rozšíření nabídky školního vzdělávacího programu v rámci volitelných či nepovinných předmětů. Pedagogický sbor tvoří ředitelka, učitelka, vychovatelka, případně asistentka pedagoga s logopedickým kursem. Rozvíjíme dobrou spolupráci mezi pedagogy, vzájemné sdílení zkušeností a interní komunikace.

Výchova a vzdělávání dětí vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně odpovědný přístup. Pedagogové usilují o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodinou. Chovají se a jednají profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami. Učitel/ka ve třídě je především iniciátorem, osobností se schopností předat vhodným způsobem nadšení. Vede žáky k samostatnosti, dbá na to, aby se po všech stránkách cítily v pohodě, aby měly dostatek podnětů k učení a radost z něho. Pedagogové jsou schopni týmové práce, vzájemné komunikace a spolupráce, a to nejen mezi sebou, ale i směrem k žákům a rodičům. Řízená spolupráce se projevuje především v metodické oblasti, při tvorbě a realizaci ŠVP i při řešení výchovných a vzdělávacích potřeb žáků.

2.4 Dlouhodobé projekty

Škola má zpracovaný Minimální preventivní program, který podchycuje prevenci patologických jevů (nástěnky, kontakty, nabídka akcí ve městě, schránka důvěry, besedy). V průběhu roku mají žáci možnost pobesedovat s příslušníky Policie ČR, pracovníky

Integrovaného záchranného sboru a dalšími odborníky. Jsme zapojeni do projektu „Ovoce do škol“, organizujeme různé besedy a spolupracujeme s okolními školami. Součástí každého školního roku je Mikulášská a Vánoční besídka. Navštěvujeme Ostrůvek. Společně slavíme i svátek „Pálení čarodějnic“ a Mezinárodní den dětí. Školní rok je ukončen školním výletem a slavnostním rozloučením s vycházejícími žáky.

Žákům je nabízena celá řada pravidelných akcí a dlouhodobých projektů. Škola zapojuje se do mezinárodní spolupráce v rámci projektu „Záložky do škol spojují školy“. Během školního roku organizuje školní projekty /týdenní, denní, měsíční/ dle ročního plánu školy. Obsah těchto projektů vychází z kulturních tradic, momentální nabídky vzdělávacích institucí a aktuálních výchovně vzdělávacích potřeb naší školy / Celé Česko čte dětem, Březen měsíc knihy, Místo, kde žiji, dopravní výchova, ekologické a environmentální projekty aj./

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zák. zástupců). Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá Den otevřených dveří.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Ve školské radě zastupuje školu 1 pedagogický pracovník školy, 1 člen z řad zákonných zástupců a 1 člen ze zastupitelstva obce. A pravidelným hostem na schůzce školské rady je ředitelka školy.

Spolupracujeme s SPC Březejc, PPP Žďár nad Sázavou, PPP a SPC Vysočina. Žákům je poskytována individuální logopedická péče (zajišťuje SPC Žďár nad Sázavou a SPC Velké Meziříčí), zajišťují si rodiči individuálně

V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty škola spolupracuje se členy zastupitelstva obce Pavlínov a podílí se na zvelebování obce a ochraně životního prostředí – jarní úklidy obce, třídění odpadu, pomoc při údržbě veřejných prostranství na návsi, účast při akci Čistá Vysočina. V minulosti se škola zúčastnila mezinárodní akce „Bilion stromů pro planetu Zemi.“ Na školní zahradě pěstujme ovoce i zeleninu a vysazujeme ovocné stromy.

V oblasti kulturních akcí spolupracuje škola s obecním úřadem – zřizovatelem školy, např. Karneval, Den dětí, besídka pro rodiče atd. Starosta obce se účastní zahájení i ukončení školního roku.

O dění ve škole dává škola pravidelně vědět v pavlínovském zpravodaji. O všech našich akcích průběžně informujeme na webových stránkách školy.

Naše škola spolupracuje ze ZŠ Měřín, kam děti odcházejí z 5. ročníku, ZŠ Netín a jinými malotřídními školami v našem regionu, se kterými společně organizuje různé společenské akce. Navazujeme také spolupráci s Mateřskou školou Uhřínov, jezdíme společně na plavání, organizujeme akci Hravá škola apod.

2.6 Charakteristika žáků

Do vzdělávání na naší škole jsou žáci zařazováni na základě doporučení dětského psychologa (PPP, SPC), doporučení dětského lékaře a na žádost rodičů. Škola může poskytnout základy vzdělání, základní a střední vzdělání žákům s mentálním handicapem v celé škále – tedy od nejlehčích forem, těžké formy, případně kombinace postižení předáváme na jiné specializované školy.

Škola poskytuje vzdělání žákům v těchto vzdělávacích programech:
A/79-01-B/01 Základní škola speciální „Společně“ (školní vzdělávací program)
B/ 79-01-C/001 Základní škola „Školou ke vzdělávání“

2.7 Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Činnosti školní družiny přirozeně navazují na školní výuku. Jsou zapojovány kreativní, sportovní i relaxační činnosti. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu po skončení vyučování. ŠD pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků, obstarává fyzickou, sociální a emocionální bezpečnost, napomáhá dobrým vztahům a spolupráci mezi žáky, zaměstnanci, rodiči i veřejností. Snaží se předcházet úrazům a rizikovým situacím. Důležitou podmínkou pro činnost je individuální přístup, příjemné prostředí, didaktické pomůcky, různorodost nabízených činností a jejich členění na části. Je zde kladen důraz na vytváření co nejlepších předpokladů pro postupné osvojování klíčových kompetencí.

Cílem volnočasového vzdělávání je žáky motivovat k smysluplnému využití volného času, rozvíjet pohybové schopnosti, hrubou i jemnou motoriku, vyvíjet osobnost, tvořivé myšlení, logické uvažování, řešení problémů, samostatné rozhodování, vytvářet si postoje, kladný vztah k přírodě, učit se chránit svět kolem nás, komunikovat, spolupracovat a respektovat se, předávat znalosti, zkušenosti i dovednosti, prožívat radost, jistotu, pocit bezpečí, cvičit si paměť, postřeh, soustředění, vytvářet podmínky pro odpočinek a relaxaci.

Pravidelná volnočasová činnost je dána týdenní skladbou organizovaných aktivit, jako jsou výtvarné, pracovní, sportovní, hudební, dramatické, odpočinkové a rekreační činnosti spolu s přípravou do výuky. Příležitostná činnost je zahrnována nepravidelně či jednorázově podle potřeb dětí a možností školní družiny. Jedná se o činnosti výchovné, vzdělávací, zájmové a tematicky rekreační, kterých se mohou účastnit i ostatní žáci nepřihlášení k pravidelné docházce do školní družiny. Při odpoledních klidových činnostech či pobytu venku jsou voleny aktivity spontánní.

Užívané výchovně vzdělávací strategie jsou skupinová a individuální práce, komunitní kruh, výklad, dramatizace, projekty, práce s knihami a časopisy, vyprávění, rozhovor,

pozorování, hra, práce s encyklopediemi, mapami, internetem, soutěže, výstavy, besedy, kvízy, křížovky, doplňovačky, skrývačky, rébusy, vycházky, pohybové aktivity, odpočinkové a relaxační techniky, praktické dovednosti a řešení problémových úloh. Hodnocení mívá podobu společné diskuze s žáky v průběhu či na závěr jednotlivých činností na základě zájmu účastnit se činnosti.

2.8 Organizace vyučování

Vyučování začíná v 7:45. Na začátek a konec hodiny upozorňuje školní zvonek. Hodina trvá 45 minut, přestávky 10 minut, velká přestávka na svačinu po 2. vyučovací hodině trvá 20 minut. Časové rozvržení učiva, sestava rozvrhu a režim dne vychází z ustanovení vyhlášky č. 454/2006 Sb. o základní škole a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni v běžných třídách. Při vzdělávání těchto žáků jsou využívány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních i běžných metod. Výuka probíhá podle individuálního vzdělávacího plánu s využitím doučování, specifických učebnic, vhodných kompenzačních, speciálních a didaktických pomůcek a učebních postupů doporučených PPP a SPC.

2.9 Vlastní hodnocení školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

1. Oblasti autoevaluace
   - materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
   - průběh vzdělávání
   - školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
   - výsledky vzdělávání
   - řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
   - soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

2. Cíle a kritéria autoevaluace

   Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

   Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

3. Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- hospitace

4. Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek škol. roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
- dovednostní testy žáků – Kalibro (podzim)
- mapa školy – Scio (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (průběžně celý škol. rok)
- dotazníky na klima školy (1x za 2 roky)

Průběžně: rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady

3. Charakteristika ŠVP

Náš školní vzdělávací program vznikal ve spolupráci celého kolektivu pedagogických pracovníků, konzultován byl i s rodiči a v neposlední řadě i se žáky samotnými. Snažili jsme se o to, aby žákům naší školy byl program „šitý na míru“. Slova, kterými jej v názvu charakterizujeme by měla plně vystihovat jedinečnost naší školy pro vzdělávání žáků se SPV. Prioritou pro nás bylo, aby školní vzdělávací program podchytil a respektoval osobnostní i mentální odlišnost a osobitost každého dítěte a plně se mu přizpůsobil. Tomuto požadavku pak odpovídají zvolené výchovně vzdělávací strategie, kterými chceme dosáhnout získání klíčových kompetencí našich žáků. Našim cílem je, aby absolvent naší školy odcházel po 6. letech školní docházky vybaven takovými schopnostmi a kompetencemi, které mu umožní pokračovat ve studiu zvoleného oboru na střední škole a posléze se zapojit do života ve společnosti.

3.1 Co chceme a kam směřujeme – zaměření školy

Škola je určena pro žáky I. stupně a s možností vzdělávat jednoho žáky se zdravotním postižením (mentální a kombinace postižení), který se může a chtějí začlenit do běžného kolektivu na základní škole. Vzděláváme žáky s menším stupni mentálního postižení. Cílem je připravit žáky se středně těžkým mentálním postižením na vstup do další formy vzdělávání (od 6. ročníku) a začlenění žáků s mentálním postižením do praktického života. S podporou podpůrných opatření. Děti, které u nás dokončí 5 letou, někdy až 6 letou docházku přechází do jiných škol. Zatím na naší škole není vypracován a nefunguje přípravný stupeň vzdělávání pro tyto děti.

Naše škola je schopna přizpůsobit nároky individuálním potřebám jednotlivých žáků (v úzké spolupráci se SPC a dalšími poradenskými pracovišti) a zajištěním asistenta pedagoga. Profilace školy směřuje k poskytování péče klientům s postižením, zvláštní pozornost je věnována žákům s PAS (poruchou autistického spektra). Ve třídě, kde je žák vzděláván vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální je asistent pedagoga a učitel. V malém počtu žáků na škole se žáci lépe začleňují do kolektivu běžné třídy. Ve vzdělávacím procesu jsou využívány speciální metody i formy práce, někteří žáci pracují podle individuálních vzdělávacích plánů. Těmto žákům škola umožňuje pokračovat ve vzdělávání v Praktické škole, která není součástí našeho zařízení.

Cílem školy je optimálně rozvíjet psychické i fyzické schopnosti žáků a vybavit je takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, aby se co nejkvalitněji, s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm jejich postižení, mohli zapojit do společenského života. Jedná se zejména o vypěstování, upevňování a zafixování návyků sebeobsluhy a osobní hygieny, získání základů trivia, osvojení pracovních poznatků a dovedností odpovídající jejich možnostem. Metody a práce speciálních pedagogů jsou vhodně voleny takovým způsobem, aby zohledňovaly aktuální zdravotní stav žáků. Každý žák by měl být vybaven odpovídajícími klíčovými kompetencemi, které mu umožní žít a pracovat s ostatními, navazovat vztahy, přizpůsobovat se změnám, chápat souvislosti a uplatnit své schopnosti.

Absolventi naší základní školy speciální mohou bez větších problémů přestoupit a zařadit se do kolektivů na základní škole praktické či speciální a dokončit tam povinnou školní docházku. Pro úspěšné zvládnutí dalšího stupně vzdělávání a co nejlepšího začlenění do praktického života je formou disponibilní časové dotace posílena výuka v těchto oblastech:

Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

- Jazyk a jazyková komunikace
- Informační a komunikační technologie
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

V pojetí vzdělávání a cílů u žáků preferujeme:

- rozpoznávání vlastních schopností a možností a dovednost tyto adekvátně aplikovat v životě
- osvojení pouze základních vědomostí s důrazem na schopnost tyto vědomosti prakticky využít
- dosažení maximální míry samostatnosti a soběstačnosti v sebeobsluze, spočívající v osvojení si základních hygienických návyků a dovednosti používat předměty denní potřeby
- způsobilost k základním pracovním dovednostem a návykům na takové úrovni, aby je byli schopni využít v rámci možného budoucího pracovního zařazení (např. chráněné dílny)
- rozvíjení všech forem komunikačních dovedností včetně využívání systémů alternativní a augmentativní komunikace či počítače
- vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům, začlenění do kolektivu, spolupráci s blízkými osobami
- pozitivní prožívání životních situací – rozvíjení pozornosti a vnímavosti, poznávání okolního světa, společnosti a přírody
- zlepšování a zvyšování fyzické kondice, získávání a upevňování pohybových dovedností a zkušeností (plavecký výcvik, hipoterapie)
- potřebu projevovat se jako samostatné osoby

Dalšími oblastmi, které preferujeme, jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu (včetně prevence patologických jevů)
- zlepšování a zvyšování fyzické kondice (získávání a upevňování pohybových dovedností a zkušeností: např. plavecký výcvik)
- zvýšená péče o žáky z nižšího sociokulturního prostředí
- maximální zapojení školy do běžného života (soutěže, olympiády, kultura apod.)
- podpora dobrých interpersonálních vztahů žáků v osobním životě, ve škole i ve společnosti (principy demokracie, slušného chování, tolerance a ohleduplnosti)
- nabídka volnočasových aktivit a kroužků: kroužek výtvarných činností, sportovní kroužky a jiné dle zájmu žáků

Po celou dobu vzdělávání je velká pozornost věnována i profesní orientaci žáků. Škola spolupracuje s SPC a PPP. Na škole není výchovný poradce, jeho funkci zastupuje ředitel a činnost je zaměřena zejména na tyto oblasti:

1. Metodická a informační činnost

- spolupráce s třídními učiteli
- metodická pomoc
- spolupráce při vytváření individuálních plánů
- spolupráce při vytváření výstupního hodnocení žáků
- zpracování požadavků na odborná vyšetření žáků
- zapůjčení odborné literatury z oblasti výchovy dítěte či volby povolání
- další vzdělávání
- spolupráce s ředitelem školy (plán práce na školní rok, zápis do 1. ročníku, organizace akcí pro žáky apod.)
- prvky Montessori pedagogiky – speciální pomůcky, které jsou klíčem k poznávání světa, slouží ke cvičení činností „praktického života“, pro rozvoj smyslů, řeči aj.
- muzikoterapie – efekt hudby a rytmu ovlivňuje emoční ladění a je další formou komunikace
- plavecký výcvik
- běžné aktivity školy

2. Práce se žáky s výukovými a výchovnými problémy

- spolupráce se SPC Žďár nad Sázavou a SPC Velké Meziříčí, doporučení dalších odborných diagnostických pracovišť (SPC, PPP, střediska výchovné péče, lékařská pracoviště)
- zajištění vyšetření psychologem (diagnostická, kontrolní, výstupní)
- nabídka relaxačních, edukačních a rehabilitačních aktivit (
- podchycení a řešení výchovných a výukových problémů, akutní intervence, konzultace s rodiči.
- spolupráce s metodikem prevence v oblasti prevence negativních jevů.
- spolupráce s OPD MěÚ, kurátorem, policií, soudy ap.
- Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí – Klub "Úsměv"
- individuální logopedická péče – je pravidelně zajišťována pracovníkem SPC Žďár nad Sázavou a Velké Meziříčí
- systémy augmentativní a alternativní komunikace – znak do řeči, piktogramy, VOKS (výměnný obrázkový komunikační systém) atd.
- bazální stimulace – komplex podnětů somatických, vibračních, vestibulárních, smyslových, komunikačních a sociálně emocionálních, pomáhá těžce postiženým k jejich interakci s okolím
- polohování – základní rehabilitační technika, která vede k podpoře dalšího psychomotorického vývoje, k polohování využíváme různých polohovacích pomůcek – kvádry, klíny, válce, hady
- reflexní terapie – reflexní masáže končetin a hlavy, přínosem je celkové zmírnění základního napětí svalstva /tonusu/ a u atonických dětí celkové zvýšení tonizace svalstva, zvyšuje schopnost koncentrace a vnímání

Žáky posíláme s rodiči do specializovaných center (doporučujeme jejich návštěvu).

Systematicky také pracujeme se žáky v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Tuto činnost zabezpečuje školní metodik prevence / v našem případě ředitel školy/. Oblasti, kterými se zabývá:

1. Metodické a koordinační činnosti

- Tvorba a realizace preventivního programu školy
- Koordinace a účast na aktivitách školy zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy a s odbornými pracovišti (spolupráce s výchovným poradcem školy, spolupráce se SPC Žďár nad Sázavou, střediskem výchovné péče, odbornými lékaři, Policií ČR, OPD MěÚ, Centrem prevence Ponorka)
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči, vedení písemných záznamů o činnosti ŠMP

2. Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací ostatním pedagogickým pracovníkům školy
- Získávání nových odborných informací a zkušeností
- Vedení a aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů
- Tvorba a aktualizace školní nástěnky

3. Poradenské činnosti

- Ve spolupráci s třídními učiteli vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování
- Poskytování poradenských služeb žákům a jejich rodičům zajišťuje odpovídajícího odborného pracoviště mimo ZŠ Pavlínov

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP – klíčové kompetence

Klíčová kompetence	Strategie, metody a postupy
1. KOMPETENCE K UČENÍ	▪ Vhodnými metodami provádíme nácvik čtení slov a vět potřebných pro praktický život ▪ Používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. ▪ Vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu ▪ Procvičujeme čtení s porozuměním – používáme návodné otázky pro ověření pochopení čteného textu ▪ Souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládání písma ▪ Nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC ▪ Numerické operace provádíme prakticky – pomocí manipulační hry a činnostního učení, nakupování, využíváme názoru i kalkulátoru ▪ Provádíme současný nácvik čtení a psaní osvojovaných číslic ▪ Vzbuzujeme u žáků zájem o knihy ▪ Postupně vedeme žáky k využívání vlastních vědomostí ▪ K osvojování metod a vytváření vlastních strategií učení v hojné míře využíváme her, soutěží, experimentů a demonstrací ▪ Zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce ▪ Poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů – učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje ▪ Pracujeme s prvky zážitkové pedagogiky – motivační a výukové hry, soutěže, experimenty a názorné demonstrace, exkurze apod. ▪ Nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost ▪ Zařazujeme metody podpor. zvídavost, tvořivost a samostatnost ▪ Vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního

	školního klimatu ▪ Při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění ▪ Motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky ▪ Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností, schopností i limitů ▪ Umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce) a jejich srovnávání s pracemi ostatních žáků ▪ Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení ▪ Při výuce používáme jednotné terminologie a společně dohodnuté zkratky ▪ Podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce ▪ Vysvětlujeme a často opakujeme postup práce s počítačem ▪ Snažíme se vytvořit jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky ▪ Při praktických činnostech umožňujeme žákům pravidelně a více způsoby si ověřovat získané poznatky a dovednosti ▪ Zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života ▪ Osamostatňujeme žáky při vyhledávání informací, kde a jak je najít, formou modelových situací, později přímo v terénu ▪ Poskytujeme možnost zažít důsledky správného i chybného splnění úkolu ▪ Na praktických příkladech seznamujeme žáky s negativními dopady nízké úrovně vzdělání na praktický život (problematika nezaměstnanosti) a motivujeme je k dalšímu vzdělávání ▪ Nacvičujeme správné držení těla, dechová cvičení

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	▪ Formou modelových situací, průběžným monitorováním a rozborem problémových situací vedeme žáky k rozpoznávání a pojmenování konkrétních problémů a jejich závažnosti ▪ Nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení ▪ Řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce atd.) ▪ Vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů ▪ Při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků ▪ Vybíráme možné krizové situace, nacvičujeme postup řešení, postupně zvyšujeme náročnost a směrujeme žáky k samostatnějšímu rozhodování ▪ Seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc ▪ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů ▪ S využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	▪ Rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) ▪ Pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) ▪ Uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – používáme alternativní formy komunikace ▪ Rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) ▪ Podněcujeme k aktivnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech ▪ Na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) ▪ Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ▪ Klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu ▪ Vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázku ▪ Žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru ▪ Směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování ▪ Seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky ▪ Nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) ▪ Provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa ▪ Kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat své názory ▪ Redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti ▪ Nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky (telefon, mobil, internet, audio a video techniku) ▪ Pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých ▪ Zadáváme úkoly zaměřené na komunikaci na veřejných místech (pošta, obchod, instituce) ▪ Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v obtížných a ohrožujících situacích

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	▪ Vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí ▪ Vysvětlujeme na modelových situacích vztahy mezi lidmi ▪ Orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale i na vztahy přátelské – kroužky, škola ▪ Vysvětlujeme některé životní role – žák, učitel, rodič, kamarád, sourozenec atd. ▪ Nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí ▪ Vytváříme pro každého žáka schéma – cesta do školy ▪ Do často navštěvovaných míst chodíme stále stejnou trasou a upozorňujeme na možná nebezpečí ▪ Vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) ▪ Dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování ▪ Stanovujeme jasná pravidla pro soužití ve škole i mimo školu ▪ Jednotným a jednoznačným výkladem práv a povinností učíme žáky přijímat důsledky vlastních rozhodnutí ▪ Vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám ▪ Vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností ▪ Vhodně motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů ▪ Podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku ▪ Směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům ▪ Vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě ▪ Vedeme žáky k odpovědnosti za své chování ▪ Sledujeme chování žáků i při emočně náročnějších aktivitách (např. soutěže), následně rozebíráme vhodnost či nevhodnost určitého chování ▪ Upozorňujeme na negativní společenské vlivy – vandalismus, krádeže ▪ Analyzujeme a vysvětlujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky (využíváme konkrétních příkladů ze života) ▪ Seznamujeme žáky s pojmy šikana, zneužití ▪ Poskytujeme důležitá telefonní čísla ▪ Úzce spolupracujeme s rodinou ▪ Umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru ▪ Na veřejných místech podněcujeme žáky k dotazům, rozhovorům atd.

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ	▪ Spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti ▪ Seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování ▪ Seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem ▪ Na modelových či praktických příkladech učíme žáky rozpoznávat pozitivní a negativní projevy chování, upozorňujeme na nevhodné chování, korigujeme chování žáků příkladem, radou, pochvalou, trestem ▪ Kontrolujeme dodržování pravidel i v terénu – nákup, pošta, kino, divadlo, doprava atd. ▪ Nabádáme ke vzájemné pomoci ▪ Netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování ▪ Vychováváme žáky k ohleduplnosti vůči starým, nemocným a handicapovaným lidem ▪ Instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci ▪ Provádíme nácvik 1. pomoci-ošetření drobných poranění ▪ Upozorňujeme na důležitost vyhledání pomoci dospělého ▪ Zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek ▪ Seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy ▪ Upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě ▪ Provádíme nácvik přivolání pomoci ▪ Opakujeme důležitá telefonní čísla ▪ Pojmenováváme na veřejných místech kompetentní osoby, na které je možno se obrátit v případě ohrožení ▪ Podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ	▪ Zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) ▪ Vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny ▪ Pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) ▪ Dbáme na estetiku při péči o zevnějšek ▪ Průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů ▪ Seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím (v kuchyni, dílně, na pozemku) ▪ Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí ▪ Manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu ▪ Postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu ▪ Sled pracovních úkonů se snažíme rozfázovat (popis, obrázky) ▪ Vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy ▪ Používáme jednotné a srozumitelné pokyny ▪ Pozitivní vztah k práci své i ostatních formujeme účastí žáků na výzdobě a údržbě třídy a okolí školy ▪ Vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu ▪ Žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti ▪ Pořádáme pravidelné prezentace společně vytvořených výrobků ▪ Volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky ▪ Korigujeme pracovní postupy vhodnou motivací ▪ Hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky ▪ Podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru ▪ Seznamujeme s bezpečnostními předpisy, řešíme modelové situace v odlišných pracovních místnostech ▪ Důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví ▪ Poukazujeme na následky nedodržení předpisů – modelové situace, filmy atd.

3.3. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do výuky pouze ve školním vzdělávacím programu pro žáky se středně těžkým mentálním postižením. V tabulkách je uveden vždy předmět a ročník, kde jej považujeme za stěžejní, neznamená to však, že by se v jiných ročnících či předmětech nevyskytovalo.

1. **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**
2. **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**
3. **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**

Dle školního vzdělávacího programu „Školou ke vzdělávání“.

Vysvětlivky:

ČJS/INT = daný tematický okruh průřezového tématu je součástí předmětu Člověk a jeho svět formou integrace

4. Učební Plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/ PŘEDMĚT		1.stupeň					
			1.	2.	3.	4.	5.	6.
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**
		Řečová výchova	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
	Psaní		**1**	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**
Matematika a její aplikace	Matematika		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
Informační a komunikační technologie	Informatika						**1**	**1**
						1		
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět		**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**
Člověk a společnost	Člověk a společnost							
Člověk a příroda	Člověk a příroda							
Umění a kultura	Hudební výchova		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
	Výtvarná výchova		**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
			1	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
	Výchova ke zdraví							
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování		**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**
			1	**1**	**1**			
Disponibilní časová dotace			2	2	2	2	1	1
			10					
Týdenní časová dotace			**20**	**20**	**23**	**24**	**24**	**24**
Celková povinná časová dotace			**135**					

5. Učební osnovy

5.1 Učební osnovy pro vzdělávací program ZŠ speciální

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

→ Čtení
- Řečová výchova (1. až 6. ročník)
- Čtení (1. až 6. ročník)

→ Psaní (1. až 6. ročník)

ČTENÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Čtení patří do vzdělávací oblasti Jazyková komunikace spolu s předmětem Psaní. Jeho součástí je Řečová výchova, jejíž charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí a obsah jsou zpracovány podrobně dále.
Tato vzdělávací oblast má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka, zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní. Obsahem vzdělávacího předmětu Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vedou k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako jeden ze zdrojů informací. Vyučovací předmět Čtení se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku, 3 hodiny týdně v 3. až 6. ročníku. Výuka probíhá převážně v kmenové učebně společně s ostatními žáky školy. Vedle základních učebních materiálů jsou využívány v různých variantách tabulky ke čtení, obrazový a demonstrační materiál, čtecí pravítka, soubory písmen, slabik a slov, ukázky z beletrie (ve vyšších ročnících i práce s denním tiskem a s časopisy), trojrozměrné a audiovizuální pomůcky i vhodné počítačové výukové programy. Žáci pracují ve skupině, ve dvojicích i jednotlivě, vždy s ohledem na individuální schopnosti každého žáka. Součástí výuky jsou rovněž návštěvy filmových a divadelních představení, kulturních akcí, knihovny apod.

Na konci 1. období by žák měl:

- snažit se o správnou výslovnost, dýchání
- rozumět obsahu jednoduchých sdělení/pokynů, vět doplněných symbolem, obrázkem
- orientovat se na stránce, řádku
- tvořit jednoduché věty podle obrázků,
- poznávat a číst některá písmena abecedy,
- dle individuálních potřeb pomocí analyticko-syntetické metody, globální metody, jiných metod čtení číst slabiky, jednoslabičná, dvojslabičná slova
- schopen krátce se soustředit na poslech čtených pohádek, veršů, říkadel

Na konci 2. období by žák měl:

- zvládnout čtení probraných písmen, čtení jednoduchých vět s porozuměním
- orientovat se ve větě
- rozlišit stejně znějící slova různého významu
- reprodukovat krátký text podle obrázků, navádějících otázek
- přednášet jednoduché říkanky, básničky

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - ovládá základy čtení a využívá je ke svému dalšímu vzdělávání - používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky - orientuje se v jednoduchých textech, vyhledá potřebnou informaci i z ostatních dostupných zdrojů - v rámci svých možností čte s porozuměním textu - ovládá základy psaní a využívá je k osvojení čtecích dovedností - dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků - ovládá elementární způsoby práce s počítačem	- vhodnými metodami provádíme nácvik čtení slov a vět potřebných pro praktický život - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu - procvičujeme čtení s porozuměním – používáme návodné otázky pro ověření pochopení čteného textu - souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládání písma - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného pozitivního školního klimatu - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění
k řešení problémů - adekvátním způsobem řeší problémy přiměřeně ke svým individuálním schopnostem a možnostem - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností - ví, na koho se může ve svém okolí obrátit o pomoc při řešení problémů	- seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů
komunikativní - využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky - zvládá podle svých schopností běžnou komunikaci s ostatními lidmi, spolupracuje na zlepšování kvality svého mluvního projevu - rozumí sdělení a umí na ně přiměřeně reagovat - vyjadřuje své názory a postoje, vhodným způsobem je obhajuje - zvládá sdělení jednoduché informace písemnou formou - vhodným způsobem sděluje svoje pocity, nálady a prožitky ve vztahu ke svým vrstevníkům i k dospělým	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače...) - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých

sociální a personální - dodržuje zásady slušného chování (užívá pozdrav, prosbu, poděkování, omluvu...) - osvojí si podle svých schopností správné stereotypy v chování a prakticky je využívá - podle svých schopností rozpozná rizikové situace v osobním chování i v chování druhých lidí, je obeznámen s možnými důsledky vlastních rozhodnutí - podle svých schopností projevuje jistotu a sebedůvěru ve školním i mimoškolním prostředí - účastní se podle svých možností společných sociálních aktivit, chápe výhody kolektivní práce, je tolerantní ke slabším a méně schopným spolužákům	- dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě - analyzujeme a vysvětlujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky (využíváme konkrétních příkladů ze života) - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině)
občanské - snaží se uplatnit získané návyky a dovednosti k zapojení do společnosti - chápe důležitost respektování základních norem a pravidel společenského soužití ve škole, v rodině i mimo školu - s pomocí kompetentních osob zvládá situace ohrožující život a zdraví člověka, zachovává klid a rozvahu v krizových situacích	- spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě
pracovní - osvojí si podle svých možností pracovní návyky, zvládá jednoduché pracovní postupy - při práci využívá osvojené poznatky a dovednosti z nižších ročníků - používá naučené pracovní stereotypy, které mu pomáhají snadněji zvládnout úkol a vedou ho k samostatnosti - snaží se o soustředění na zadaný úkol a vytrvat při jeho plnění - akceptuje hodnocení své práce pedagogickým pracovníkem během její realizace i v samotném závěru - snaží se o dosažení co nejlepších výsledků - podle svých schopností dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce podle naučených stereotypů	- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ČTENÍ			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základy diferenciačních přípravných cvičení potřebných pro nácvik čtecích dovedností - orientuje se na stránce i řádku - rozlišuje tvary písmen - čte písmena A, a, E, e, I, i, O, o, U, u, M, m - dbá na správnou výslovnost písmen, slabik a slov - skládá z otevřených probraných slabik jednoduchá dvojslabičná slova - čte slabiky s písmenem M, m s použitím návodných obrázků - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik s probranými písmeny v jednoduchých větách doplněných obrázky - čte psací písmena a psané slabiky - soustředí se na předčítání a vyprávění krátké pohádky, příběhu, na přednes dětských básní a říkadel - zapojuje se do dramatizace pohádek a říkadel	**<u>Příprava na čtení</u>** - diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání o rozlišování velikosti, směru, tvaru, barvy, malých rozdílů o třídění podle různých hledisek o orientace na stránce – řazení obrázkového materiálu zleva doprava, podle časového sledu o směrová orientace – vpředu, uprostřed, vzadu, před, za, nahoře, dole o skládání dvojic a trojic obrázků, které k sobě funkčně patří o skládání celku z částí o grafické znázornění slov ve větě **<u>Analyticko-syntetické činnosti</u>** (popř. alternativní způsoby čtení) - hláska a písmeno **A, a, I, i** ve funkci spojky mezi obrázky - dělení slov na slabiky a skládání slov ze slabik - hláska a písmeno **M, m,** otevřené slabiky ma, má (čtení ve větách s obrázky) - hláska a písmeno **E, e** (čtení dvojslabičných slov: Ema, máma) - slabika me, Me, mé, Mé, mi, Mi, mí, Mí (čtení slov: mimi, máme, mami) - hláska a písmeno **O, o, U, u** (čtení dvojslabičných slov: Emo, mámo, umí, Emu, mámu) - čtení psacích písmen a psaných slabik **<u>Naslouchání</u>** - seznámení s leporely a knihami, motivace ke čtení - koncentrační cvičení - poslech pohádek, říkadel a vyprávění - dramatizace	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla** **Řv – říkadla, pohádky** **Tabulky ke čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte malá a velká písmena (A, E, I, O, U, M, L, V, T) - čte otevřené slabiky s těmito písmeny s pomocí návodných obrázků i bez nich - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik v krátkých a jednoduchých větách doplněných obrázky, chápe alespoň částečně jejich obsah - čte psací písmena a psané slabiky - naslouchá přednesu říkadel a básní - recituje jednoduché básničky a říkadla - napodobí slovem i pohybem jednoduchou dětskou říkanku	**<u>Čtení</u>** - opakování probraných písmen: A, a, E, e, I, i, O, o, U, u, M, m, slabik a slov - vyvození hlásky a písmene **L, l** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (malá, malé, milé, Míla, Ela, Mílu, Elu, málo, Mílo, mele, láme) - čtení krátkých vět doplněných obrázkem - vyvození hlásky a písmene **V, v** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (Eva, volá, Evu, mává, Ivo, loví, levá, levé) - čtení krátkých vět doplněných obrázkem - vyvození hlásky a písmene **T, t** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (Ota, táta, teta, máte, mete, toto, loto, této, Oto, víte, tetu, tátu, motá, vítá) - čtení krátkých vět, s probranými písmeny - skládání dvojslabičných slov z otevřených slabik na kartách - čtení psacích písmen a psaných slabik **<u>Naslouchání</u>** - poslech i recitace dětských říkadel, básní a rozpočitadel - poslech čtených i reprodukovaných pohádek, vyprávění - dramatizace známých pohádek, říkadel		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla** **Řv – dramatizace říkadel, pohádek** **Tabulky ke čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte malá a velká písmena (A, E, I, O, U, M, L, V, T, S, J) - čte otevřené slabiky s probranými písmeny - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik v krátkých větách s obrázkem, částečně rozumí jejich obsahu - čte předložkovou vazbu typu **u tety** - orientuje se na stránce i na řádku - tvoří jednoduché a krátké věty podle obrázků - skládá slova ze slabik - čte psací písmena a slabiky - koncentruje se na poslech příběhů, říkadel a veršů - recituje jednoduché a krátké dětské básničky - účastní se dramatizací vybraných pohádek a vyprávění	**<u>Čtení</u>** - opakování probraných písmen slabik a slov z 1. – 2. ročníku - vyvození hlásky a písmene **Y, y** - čtení otevřených slabik s tímto písmenem (ty, vy, my, ly) - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (tety, táty, Oty, Emy, mámy, Evy, Míly, Ely, myla, myly, myli) - čtení předložkové vazby typu **u tety** - vyvození hlásky a písmene **S, s** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (sama, samé, mísa, mísu, maso, masa, síla, sílu, vosa, mísy, visí, lesa, sova) - vyvození hlásky a písmene **J, j** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (jíme, jíte, myjí, myje, Mája, jáma) - čtení krátkých vět s probranými písmeny doplněných obrázkem - skládání dvojslabičných slov z otevřených slabik na kartách - čtení psacích slabik a slov se všemi osvojenými písmeny **<u>Naslouchání</u>** - poslech i recitace říkadel a básní - poslech čtených i reprodukovaných pohádek, příběhů - dramatizace krátkých jednoduchých pohádek a příběhů		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla** **Řv – poslech pohádek, příběhů** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D) - čte dvojslabičná a snadná tříslabičná slova s otevřenými slabikami - čte jednoslabičná slova s uzavřenou slabikou - čte předložkovou vazbu typu **do lesa** - čte psací písmena, slabiky, slova a jednoduché věty - orientuje se ve větě - reprodukuje krátký text podle ilustrací a návodných otázek - skládá jednoslabičná, dvojslabičná a jednoduchá tříslabičná slova s pomocí obrázků - soustředí se na poslech čtených a vyprávěných textů - recituje krátké básničky - projevuje zájem o dětskou literaturu	**<u>Čtení</u>** - upevňování čtení slov s písmeny zvládnutých v 1. – 3. ročníku (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J) - vyvození hlásky a písmene **P, p** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (pomalý, poláme, posype, pomalu, polila, pijeme) - vyvození hlásky a písmene **N, n** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (neumí, noviny, nemyje…) - čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou – mám, sám, tam, nes, ten, nám - vyvození hlásky a písmene **Š, š** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (šijeme, vyšila, ušila) - čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou – náš, váš - vyvození hlásky a písmene **D, d** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (Dušane, domove…) - čtení jednoslabičných a dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou – dům, den, dopis… - předložková vazba typu **do lesa** - čtení vět obsahujících snadná slova s probranými písmeny a s přiměřeným obsahem - čtení psacích písmen, slabik, slov a jednoduchých vět **<u>Naslouchání</u>** - poslech vyprávění, pohádek, veršů, CD, kazet - prohlížení dětských leporel a časopisů		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla, poslech CD, kazet** **Řv – prohlížení dětských leporel, časopisů** **Inf – výukové programy** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D, Z, K, B, C) - čte jednoslabičná slova, dvojslabičná a snadná tříslabičná slova s otevřenými slabikami - čte dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci - čte předložkovou vazbu typu **na, po, s, k, ke** - čte psací písmena, slabiky a slova - reprodukuje krátký text podle ilustrací a návodných otázek - dělí i skládá jednoslabičná, dvojslabičná a tříslabičná slova za pomoci návodných obrázků - dokáže naslouchat vyprávění, četbě, recitaci - přednáší krátké verše - zajímá se o literaturu pro děti	**<u>Čtení</u>** - upevňování čtení slov s písmeny zvládnutými v 1. – 4. ročníku - vyvození hlásky a písmene **Z, z** - čtení jednoslabičných slov (zip), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (zima, zelí, zametá, zašít, závin) - vyvození hlásky a písmene **K, k** - čtení jednoslabičných slov (kuk, kus), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (káva, kupa, kape, kutálí, kupuji, kakao), - čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou (do kamen, nákup, kámen) - čtení předložkové vazby **na, po, s, k, ke** - vyvození hlásky a písmene **B, b** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (bolí, bota, nebude) - čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou na konci (buben, kabát, bubák) - vyvození hlásky a písmene **C, c** - čtení jednoslabičných slov (nic, víc, moc), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (copy, cibule, ovoce) - čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou na konci (kopec, konec, palác, palec) - čtení dvojhlásky **Ou, ou, Au, au** na začátku, uprostřed a na konci slov - čtení vět obsahujících slova s probranými písmeny - čtení psacích písmen, slabik a slov **<u>Naslouchání</u>** - poslech vyprávění - poslech textů z gramofonových desek, kazet a CD - seznamování s literaturou pro děti	<u>Mediální výchova</u> → vnímání mediálních sdělení	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – poslech gramofonových desek, CD,** **Inf – výukové programy** **Řv – recitace básniček, říkadel** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D, Z, K, B, C, R, Č, H, Ž) - čte jednoslabičná, dvojslabičná a tříslabičná slova s otevřenými slabikami - čte dvojslabičná a tříslabičná slova se zavřenou slabikou na konci - čte psací písmena, slabiky a slova - reprodukuje text podle návodných otázek - čte s částečným porozuměním jednoduché krátké věty - naslouchá ukázkám z literatury pro děti a mládež - zapojuje se do dramatizací pohádek a příběhů - přednáší krátké básně **Komunikační a slohová výchova** - čte s porozuměním jednoduché texty - rozumí pokynům přiměřené složitosti - dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání - spojuje písmena a slabiky **Jazyková výchova** - zná všechna písmena malé a velké abecedy - rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky - tvoří slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky **Literární výchova** - pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně - reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrace - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	**<u>Čtení</u>** - opakování čtení slov s písmeny zvládnutých v 1. – 5. ročníku - vyvození hlásky a písmene **R, r** - čtení jednoslabičných slov (rak, rok), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (ruka, rameno, Roman, Radek) - vyvození hlásky a písmene **Č, č,** čtení jednoslabičných slov (meč, čáp), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (čelo, čepice, časopis, česat) - čtení slov s předponami za, na, vy (zapeče, napeče, vypeče) - vyvození hlásky a písmene **H, h** - čtení jednoslabičných slov (hák, hůl), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (Hana, Helena, holič, hokej) - vyvození hlásky a písmene **Ž, ž** - čtení jednoslabičných slov (žák, žár), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (žába, Žaneta, Žeryk, ježek, žabák) - čtení vět, říkadel, rozpočitadel, příběhů a pohádek obsahujících slova s probranými písmeny - čtení psacích písmen, slabik, slov a jednoduchých vět **<u>Naslouchání</u>** - poslech čtených, vyprávěných i reprodukovaných ukázek z literatury pro děti a mládež (příběhy, pohádky, bajky, verše) - dramatizace delších pohádek a příběhů	<u>Mediální výchova</u> → interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – texty písniček, poslech CD, kazet, desek** **Řv – poslech ukázek z literatury pro děti a mládež** **Inf – výukové programy** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

PSANÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Psaní umožňuje žákům osvojit si a používat písemnou podobu jazyka. Výuka psaní poskytuje žákům důležitou dovednost, kterou mnozí z nich v budoucnosti dokáží prakticky využít. Dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace paralelně s jejich rozumovým a emocionálním zráním. Umožňuje žákům nesrovnatelně lepší orientaci v okolním prostředí.
Rozvojem grafických dovedností, jemné motoriky a grafomotoriky, se tak výuka psaní významně podílí na rozvoji myšlení jednotlivých žáků. Vyučovací předmět Psaní se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 1 hodinu týdně v 1. a 2. ročníku a 2 hodiny týdně ve 3. až 6. ročníku. Při výuce psaní převládá výuka v kmenové učebně. Vyučovací hodiny psaní dělíme na menší časové jednotky, aby bylo procvičováno několikrát týdně. Na správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní dbáme soustavně i v ostatních vyučovacích předmětech. Do samotné výuky psaní často zařazujeme různé formy didaktických her, rytmická říkadla, písničky – hlavně v počátečních etapách nácviku (uvolňovací a průpravné cviky).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Vzdělávání v předmětu čtení směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- osvojení techniky psaní
- zvládání opisu/přepisu jednoduchého textu, psaní krátkých slov i dle diktátu
- srozumitelné vyjadřování písemnou formou
- praktické využití získané dovednosti psaní

Na konci 1. období by žák měl:

- zvládat základní hygienická pravidla spojená se psaním (sezení, správné držení psacího náčiní)
- využívat uvolňovací grafomotorická cvičení
- psát některá hůlková (psací) písmena, tvořit slabiky
- napsat své vlastní jméno

Na konci 2. období by žák měl:

- psát písmena, která umí číst
- zvládat opis a přepis slabik a jednoduchých slov, která umí s porozuměním číst
- psát písmena, slabiky dle diktátu
- opis číslic

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - opíše a přepíše přiměřený text - udrží určitou míru pozornosti při učení - vyjadřuje se přiměřenou písemnou formou - prakticky využívá získané grafické dovednosti - ovládá elementární způsoby práce s počítačem - vyjadřuje pozitivní vztah k prováděným činnostem	- souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládání písma - provádíme současný nácvik čtení a psaní osvojovaných číslic - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - postupně vedeme žáky k využívání vlastních vědomostí - na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení - nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu
k řešení problémů - rozpozná problémovou situaci - nápodobou řeší známé a opakující se situace - požádá o pomoc při řešení problému	- formou modelových situací, průběžným monitorováním a rozborem problémových situací vedeme žáky k rozpoznávání a pojmenování konkrétních problémů a jejich závažnosti - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů
komunikativní - rozumí jednoduchým textům (nápisům, upozorněním apod.) - písemně komunikuje přiměřeně svým schopnostem - prakticky užívá dovednosti psát	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) - provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa
sociální a personální - podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách - uplatňuje základní návyky společenského chování - navazuje a udržuje vztahy se spolužáky	- vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě - podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku
občanské - využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti - dodržuje základní společenské normy - dokáže se chovat v krizových situacích podle pokynů kompetentních osob	- ve spolupráci s rodinou se snažíme o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě

pracovní - osvojí si základní hygienické návyky při psaní - pracuje podle naučeného pracovního postupu - soustředí se na pracovní výkon a vytrvá v jeho plnění - přijímá posouzení výsledků své práce	- vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

PSANÍ			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - správně drží psací náčiní - dodržuje základní hygienické návyky - vyvozuje písmena podle obrázků - rozlišuje délku samohlásek - orientuje se na řádku a na stránce - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - píše číslice 1, 2	- nácvik správného držení psacího náčiní - základní hygienické návyky spojené se psaním **<u>Uvolňovací a přípravné grafomotorické cviky</u>** - cviky na rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace - čmárání, tečky, kroužení - obtahování čar, spojování bodů - horní a dolní oblouk (i opakovaně), vlnovka - čáry psané různými směry - horní zátrh, dolní zátrh - horní smyčka, dolní smyčka - kapky - orientace na řádku a na stránce **<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen A, E, I, O, U, M - psaní psacích písmen *i, í, e, é, m, u* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - psaní číslic 1, 2		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Čt – nácvik čtení jednotlivých písmen** **Řv – správná výslovnost jednotlivých hlásek** **M – nácvik psaní číslic** **Hv – rytmický doprovod grafomotor. cvičení** **Vv – obrázky k písmenům** **Pv – modelování písmen**

PSANÍ			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - píše číslice 1, 2, 3, 4	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen L, V, T - psaní psacích písmen *a, A, o, O, M, l, v, V, t* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis dvouslabičných slov - psaní písmen podle diktátu - psaní číslic 3, 4		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz 1. ročník**

PSANÍ			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - píše číslice 1, 2, 3, 4, 5, 0	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen Y, S, J - psaní psacích písmen *y, s, j* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis dvouslabičných slov - psaní písmen a slabik podle diktátu - psaní číslic 5, 0 - psaní vlastního jména hůlkovým písmem		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz 1. ročník**

PSANÍ			
4. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - opíše jednoduchá slova - píše číslice 1, 2, 3, 4, 5, 0, 6, 7, 8, 9	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen P, N, Š, D - psaní psacích písmen *p, n, N, š, d* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis a přepis jednoduchých slov - diktát písmen a slabik - psaní číslic 6, 7, 8, 9 - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz 1. ročník** **Inf – psaní na PC**

PSANÍ			
5. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - opíše a přepíše slova - opíše jednoduché věty	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen Z, K, B, C - psaní psacích písmen *z, k, b, c, C* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis a přepis slov a slovních spojení - opis jednoduchých vět - diktát písmen a slabik - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

PSANÍ			
6. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C, r, č, Č, h, U, ž, Ž* - opíše a přepíše slabiky, slova a slovní spojení se známými písmeny - opisuje jednoduché věty - píše písmena a slabiky podle diktátu **Komunikační a slohová výchova** - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen - spojuje písmena a slabiky - převádí slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnosti - opisuje a přepisuje krátké věty **Jazyková výchova** - zná všechna písmena malé a velké abecedy - rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky - tvoří slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky - píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech **Literární výchova** - reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrace	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen R, Č, H, Ž - psaní psacích písmen *r, č, Č, h, U, ž, Ž, Z* - opis a přepis slabik, slov a slovních spojení s těmito písmeny - opis a přepis jednoduchých vět - diktát písmen a slabik - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení*

Řečová výchova má svou nezastupitelnou roli v rozvoji komunikačních schopností žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Obsahem řečové výchovy je rozvíjení řečových schopností v oblasti receptivní, centrální a expresivní. Vzhledem k individuálně variabilním řečovým schopnostem je nezbytný individuální přístup, tj. rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem dítěte.

Řečová výchova zahrnuje:

- Individuální logopedickou péči (diagnostika, edukace-reedukace řeči, rozvoj fonematického sluchu, motorických dovedností…)
- Nácvik komunikativních dovedností (mluvní pohotovost, rozvoj slovní zásoby, výstavba gramaticky správné řeči…)
- Neverbální komunikaci (práce s piktogramy, znak do řeči, práce s počítačem).

Řečová výchova je součástí vzdělávacího předmětu Čtení, vyučuje se v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky. Jsou využívány různé metody (dechová, fonační a artikulační cvičení, slovní hry, zpěv, rozhovor, dramatizace) a logopedické pomůcky (soubory obrázků, logopedické říkanky, omalovánky, stolní hry, tematické obrázkové slovníky…). Při nápravě závažnějších vad výslovnosti je nezbytná odborná logopedická péče – spolupráce se SPC, popř. s klinickým logopedem, podle možností s rodinou. Logopedická péče probíhá dle potřeby dětí ve všech vyučovacích jednotkách.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Vzdělávání v předmětu čtení směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- dle možností žáků srozumitelné vyjadřování ústní formou
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, naslouchání, sdělování potřeb a názorů
- v případě potřeby využití AAK systémů
- kultivovanému projevu Č.j. ZSP 219/2015 18 Vzdělávací obsah 1. stupeň

Na konci 1. období by žák měl:

- umět navázat a krátce udržet kontakt s druhou osobou
- odpovídat na otázky slovem (větou)
- být schopen krátce se koncentrovat na poslech čtené pohádky, příběhu
- poznat hlavní postavy děje
- popsat slovem, jednoduchou větou obrázek
- reprodukovat krátký text s pomocí návodných otázek
- dle potřeby využívat AAK systémy (Znak do řeči, VOKS, Piktogramy, atd.)

Na konci 2. období by žák měl:

- umět navázat a udržet kontakt s druhou osobou
- odpovídat na otázky slovem (větou), domluvit se ve známých situacích
- pojmenovat a popsat osoby a předměty podle reálu, na obrázcích za pomoci návodných otázek
- zvládat pozdrav, prosbu, poděkování, naslouchat
- pokusit se o společnou dramatizaci oblíbeného příběhu
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
- dle potřeby využívat AAK systémy (Znak do řeči, VOKS, Piktogramy, atd.)

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky - dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků	- používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - vzbuzujeme u žáků zájem o knihy - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem - řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností - nenechá se při řešení problému odradit nezdarem	- při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů - řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce atd.)
komunikativní - komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem - rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností - vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem - chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály - využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky - využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci	- pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky - rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázku - směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat své názory - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - má základní představu o vztazích mezi lidmi - podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách - uplatňuje základní návyky společenského chování - navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - vysvětlujeme na modelových situacích vztahy mezi lidmi - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - na veřejných místech podněcujeme žáky

	k dotazům, rozhovorům atd. - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám
občanské - využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti - dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití	- spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - kontrolujeme dodržování pravidel i v terénu – nákup, pošta, kino, divadlo, doprava atd.
pracovní - pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly - respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce - přijímá posouzení výsledků své práce	- postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - sled pracovních úkonů se snažíme rozfázovat (popis, obrázky) - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti

- *Vzdělávací obsah:*

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - odpovídá na otázky slovem, větou	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → sociální rozvoj (komunikace) řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz…) specifické komunikační dovednosti (pozdrav, prosba …)	**Soubory obrázků** **Omalovánky** **Leporela** **Zvukové hračky nástroje** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - odpovídá na otázky slovem, větou - popíše jednoduché obrázky	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> psychohygiena	**Soubory obrázků** **Omalovánky** **Leporela** **Zvukové hračky nástroje** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - reprodukuje jednoduché říkanky a básničky - odpovídá na otázky slovem, větou - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - popíše jednoduché obrázky - reprodukuje krátký text podle otázek	**Základy techniky mluveného projevu** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **Rozšiřování slovní zásoby** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy		**Soubory obrázků** **Omalovánky** **Leporela** **Zvukové hračky** **nástroje** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **MPV:** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	**Základy techniky mluveného projevu** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **Rozšiřování slovní zásoby** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy	Osobnostní a sociální výchova → sociální rozvoj (komunikace) řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz…) specifické komunikační dovednosti (pozdrav, prosba …)	**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **MPV:** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - domluví se v běžných situacích - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy - vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek - vypráví jednoduchý příběh podle obrázku - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - domluví se v běžných situacích - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká **Komunikační a slohová výchova** - rozumí pokynům přiměřené složitosti - dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání - spojuje písmena a slabiky - převádí slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnosti **Jazyková výchova** - zná všechna písmena malé a velké abecedy - rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky - tvoří slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky **Literární výchova** - pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně - reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrace - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

MATEMATIKA
A JEJÍ APLIKACE

→ Matematika (1. až 6. ročník)

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Matematika je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulátoru a využívat vhodné matematické výukové programy. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí žáky dovednostem a praktickým činnostem využitelným v reálném životě.
Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření a rýsování.

Vyučovací předmět Matematika je rozdělen na tematické okruhy:

- **Řazení a třídění předmětů** – Žáci se učí třídit předměty a tvořit skupiny předmětů podle velikosti, barvy, tvaru atd. Řadit předměty a obrázky podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy. Tento tematický okruh se zařazuje na prvním stupni základního vzdělávání.
- **Čísla a početní operace** – Žáci se postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu o číslech, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami. Tento tematický okruh je zařazen na 1. i na 2. stupni.
- **Závislosti, vztahy a práce s daty** – Žáci se učí třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných spojitostí a závislostí. Osvojují si základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.
- **Základy geometrie** – Žáci rozeznávají a pojmenovávají geometrické útvary, poznávají geometrická tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se zacházet s geometrickými pomůckami.

V hodinách matematiky převažuje individuální způsob práce, při plnění některých úkolů spolupracují žáci ve skupině.

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně a podle možností také v počítačové učebně. Při výuce matematiky žáci používají názorné pomůcky (počítadla, kostky, kartičky s čísly a matematickými znaménky, číselné řady, cvičné peníze a hodiny, modely geometrických těles atd.). Je využíváno vhodných počítačových výukových programů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů, základních dovedností, prostorové představivosti, rozvíjení logického myšlení a paměti,
- rozvíjení koncentrace pozornosti, vytrvalosti a samostatnosti,
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě,
- rozvíjení grafického projevu

Na konci 1. období by žák měl:

- **Řazení a třídění o orientovat v pojmech**
  - množství (všechno/nic, hodně/málo), velikosti (malý/velký, široký/úzký), délky (dlouhý/krátký) o porovnat zřejmé množství (stejně, méně, více) o orientovat v prostoru (určení polohy v prostoru) o řadit předměty zleva doprava, o třídit předměty dle 1-2 kritérií (velikost, barva, tvar, obsah) • **Číslo a početní operace**
  - číst, psát (i dle diktátu), číslice v oboru do 5, o porozumět matem. symbolům pro sčítání a odčítání, o s využitím názoru sčítat, odčítat, rozkládat čísla v oboru do 5, o provádět numeraci do 10, orientovat se v číselné řadě 1 až 10

- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
  - orientovat se v prostoru, porozumět výrazům pro prostorovou orientaci, o s využitím pomůcek napodobovat jednoduché situace, modelovat je dle pokynů, o vyplňovat jednoduché tabulky, doplňovat jednoduchá schémata a posloupnost čísel v oboru do 10 dle osvojeného postupu, o uplatňování matematické dovedností při manipulaci s mincemi, o orientace v čase (den a jeho části, opakující se rituály spojené s hygienou, příjmem potravy, odpočinkem a prací) • **Základy geometrie**
  - poznat a pojmenovat a na různých předmětech rozlišit základní rovinné geometrické tvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník), o rozlišit délku, velikost různých předmětů (jednotky délky v cm, m)

Na konci 2. období by žák měl:

- **Řazení a třídění**
  - orientovat se v pojmech a porovnávat větší-menší, kratší-delší, širší-užší, o rozlišovat vpravo, vlevo, uprostřed, mezi, o orientovat se na ploše, na stránce, o porovnávat množství předmětů a prvků, tvořit skupiny dle jednotlivých kritérií o daném počtu, o v manipulaci třídit předměty dle pořadí ve skupinách, o v manipulaci přiřazovat a řadit předměty dle číselné řady, o v manipulaci a reálné situaci používat mince,

- **Číslo a početní operace**
  - číst, psát, porovnávat čísla a jejich přiřazování k počtu prvků/i naopak v oboru do 20, o orientovat se v číselné řadě do 20, o sčítat, odčítat a rozkládat čísla s názorem do 20, postupně i s přechodem přes desítku, o zápis čísel i jednoduchých příkladů dle diktátu v čís. oboru do 20, o porozumět jednoduchým slovním úlohám k reálným životním situacím, při manipulacích v čís. oboru do 20, o zvládnou numeraci do 100, o číst a psát čísla do 100, o sčítat a odčítat v oboru do 100 bez přechodu přes desítku, o používat kalkulátor,

- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
  - pravolevá orientace- porozumění, v pohybu v prostoru, na těle, o zvládnout orientaci čase (pojmy: celá hodina den, měsíc, roční období, rok), opakující se rituály a stereotypy, čas práce a čas odpočinku, o s využitím pomůcek napodobovat jednoduché situace, modelovat je dle pokynů, o vyplňovat jednoduché tabulky, doplňovat jednoduchá schémata a posloupnost čísel v oboru do 10 dle osvojeného postupu, o uplatňování mat. dovedností při manipulaci s mincemi-nákup, úspory, o zvládnout jednotky hmotnosti (vážení na kg), délky (cm, m), o v manipulaci a reálné situaci používat mince, bankovky,

- **Základy geometrie**
  - kreslit křivé a přímé čáry, o poznat rozdíl mezi čárou a přímkou, o používat pravítko při rýsování přímek, o změřit a porovnat délku, velikost různých předmětů (jednotky délky v cm, m),

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s obrazovým materiálem i jednoduchým textem – chápe obecně používané znaky, symboly a pojmy - vybere z výukových materiálů potřebnou informaci podle pokynů - ovládá psaní naučených číslic a matematických znamének - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - používá vhodné učební pomůcky - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu - při výuce používáme jednotné terminologie a společně dohodnuté zkratky - provádíme současný nácvik čtení a psaní osvojovaných číslic - numerické operace provádíme prakticky – pomocí manipulační hry a činnostního učení, nakupování, využíváme názoru i kalkulátoru - zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň jejich schopností a možností - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - řeší známé a opakující se matematické situace na základě naučených matematických postupů - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných matematických zkušeností - řeší jednoduché problémové situace, v případě nezdaru ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení daného problému	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce) - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
komunikativní - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace - užívá matematického jazyka včetně základní matematické symboliky - chápe (dle svých schopností) sdělovanou informaci a poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázku
sociální a personální - spolupracuje s ostatními při jednoduchých činnostech - je vnímavý k potřebám druhých - podílí se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu třídy	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost svého chování, uplatňuje získané vzorce chování ve správných situacích - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - chová se žádoucím způsobem při návštěvě	- spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a

různých institucí - dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití	škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování
pracovní - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - používá při práci adekvátní matematické pomůcky - složitější pracovní činnost vykonává po částech - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, obrázek) - soustředí se na přiměřený pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění - dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - žáky vedeme k práci v kolektivu, a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

MATEMATIKA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v některých pojmech (všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně) - tvoří skupiny prvků o stejné vlastnosti - čte, píše a používá číslice 1 a 2 - používá matematické symboly +, -, = a zapisuje je - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 2 - doplní jednoduchou tabulku - třídí, řadí a počítá základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v pojmech o všechno – nic o hodně – málo o malý – velký o dlouhý – krátký o stejně – více – méně **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 1 a 2 - symboly + (čteno plus nebo a), - (čteno bez nebo mínus), = (čteno rovná se) - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 2 **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - doplňování jednoduché tabulky **<u>Základy geometrie</u>** - seznámení a práce (třídění, řazení, počítání) se základními geometrickými tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Čj – diferenciační cvičení** **Vv – vybarvování geometrických tvarů**

MATEMATIKA

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:

Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:
- orientuje se v pojmech a v prostoru (široký - úzký, na začátku, na konci, nahoře, dole)
- čte, píše a používá číslici 1 až 4
- orientuje se v číselné řadě 1 až 4
- sčítá a odčítá s názorem v oboru do 4
- s názorem rozkládá čísla v oboru do 4
- s názorem porovnává množství v oboru do 4
- pracuje s výrazy - nahoře, dole, vpředu, vzadu
- řeší jednoduché úlohy na orientaci v prostoru
- doplní jednoduchou tabulku
- pozná základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- porovná délky různých předmětů
	ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ
	<u>Třídění</u>
	- orientace v pojmech
	  o široký - úzký
	- orientace v prostoru
	  o na začátku, na konci
	  o nahoře - dole
	<u>Číslo a početní operace</u>
	- čtení a zápis čísel 1 až 4
	- číselná řada 1 - 4
	- sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 4
	- rozklad čísel v oboru do 4
	- porovnávání množství v oboru do 4
	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>
	- používání výrazů - nahoře, dole, vpředu, vzadu
	- modelování jednoduchých situací podle pokynů učitele a s využitím pomůcek
	- doplňování jednoduché tabulky
	<u>Základy geometrie</u>
	- poznávání základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
	- porovnávání délky různých předmětů, rozlišování pojmů kratší - delší
			Navrhované celoroční projekty, náměty:
			
			<u>MPV</u>:
			Čj – diferenciační cvičení
			Vv,Pv – práce s geometrickými tvary

MATEMATIKA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v prostoru, používá některé pojmy (nad, pod, před, za, vedle) - třídí předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu - dle názoru řadí předměty zleva doprava - čte a zapisuje čísla 0 -5 i podle diktátu - orientuje se v číselné řadě 0 až 5 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 5 - s názorem rozkládá čísla v oboru do 5 - s názorem porovnává množství v oboru do 5 - rozliší mince 1Kč, 2Kč, 5Kč - používá výrazy - nad, pod, před, za - řeší jednoduché úlohy na orientaci v prostoru - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 5 - pozná a pojmenuje základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišuje základní geometrické tvary na různých předmětech	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v prostoru ○ nad, pod, před, za, vedle - třídění předmětů podle velikosti, barev, tvaru, obsahu **<u>Řazení</u>** - řazení předmětů zleva doprava **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 0 až 5 i podle diktátu - číselná řada 0 - 5 - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 5 - rozklad čísel v oboru do 5 - porovnávání množství v oboru do 5 **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - používání výrazů - nad, pod, před, za - modelování jednoduchých situací podle pokynů a s využitím pomůcek - doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 5 - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi **<u>Základy geometrie</u>** - poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> sociální rozvoj: poznávací schopnosti	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – třídění** **Vv,Pv – práce s geometrickými tvary, rovinné útvary, nakupování**

MATEMATIKA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:

Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:
- orientuje se v pojmech větší, menší, kratší, delší, širší, užší
- orientuje se v prostoru
- s názorem porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků
- přiřazuje předměty podle číselné řady
- dle názoru řadí předměty zleva doprava
- orientuje se na ploše
- čte a zapisuje čísla 0 -10 i podle diktátu
- orientuje se v číselné řadě 0 až 10
- sčítá a odčítá s názorem v oboru do 10
- s názorem rozkládá čísla v oboru do 10
- s názorem porovnává čísla v oboru do 10
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- s pomocí uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s mincemi
- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- rozlišuje základní geometrické tvary na různých předmětech
- kreslí křivé a přímé čáry
	ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ
	<u>Třídění</u>
	- orientace v pojmech
	  o větší – menší
	  o kratší – delší
	  o širší – užší
	- orientace v prostoru
	  o vlevo – vpravo, uprostřed
	- porovnávání množství a tvoření skupin o daném počtu prvků
	- přiřazování předmětů podle číselné řady
	<u>Řazení</u>
	- řazení předmětů zleva doprava
	- orientace na ploše
	<u>Číslo a početní operace</u>
	- čtení a zápis čísel 6 až 10 i podle diktátu
	- číselná řada 0 - 10
	- sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 10
	- rozklad čísel v oboru do 10
	- porovnávání čísel v oboru do 10
	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>
	- používání výrazů – vlevo – vpravo
	- doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 10
	- uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi
	<u>Základy geometrie</u>
	- poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
	- rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech
	- kreslení křivé a přímé čáry
			Navrhované celoroční projekty, náměty:
			
			<u>MPV</u>:
			Pv – třídění, rovinné útvary, nakupování
			Vv – kreslení rovných a křivých čar
			Tv – pokyny: vlevo, vpravo
			Inf – počítačové programy

MATEMATIKA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - používá pojmy všichni, nikdo - porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků - přiřazuje předměty podle číselné řady - čte a zapisuje čísla 0 -20 i podle diktátu - orientuje se v číselné řadě 0 až 20 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 20 s přechodem přes desítku - s názorem rozkládá čísla v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - s názorem porovnává množství v oboru do 20 - rozliší pojmy rok, měsíc, den - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - s pomocí uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s mincemi - určuje čas s přesností na celé hodiny - pozná a pojmenuje základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišuje základní geometrické tvary na různých předmětech - kreslí křivé a přímé čáry - rozlišuje čáry a přímky	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v pojmech: všichni – nikdo - porovnávání množství a tvoření skupin o daném počtu prvků - přiřazování předmětů podle číselné řady - třídění předmětů podle pořadí ve skupinách **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 11 až 20 i podle diktátu - číselná řada 0 - 20 - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 20 s přechodem přes desítku - rozklad čísel v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - porovnávání čísel v oboru do 20 **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - rozlišování pojmů rok, měsíc, den - doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 20 - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi - určování času s přesností na celé hodiny **<u>Základy geometrie</u>** - poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech - kreslení křivé a přímé čáry - rozlišování čáry a přímky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čjs – rok, měsíc, den, hodina** **Pv – třídění, rovinné útvary, nakupování** **Vv – kreslení rovných a křivých čar** **Inf – počítačové programy**

MATEMATIKA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v pojmech drahý, levný - porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků - přiřazuje předměty podle číselné řady - třídí předměty podle pořadí ve skupinách - čte a zapisuje čísla 0 -100 i podle diktátu - zapisuje jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu - orientuje se v číselné řadě 0 až 100 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 20 s přechodem přes desítku - sčítá a odčítá desítky v oboru do 100 - rozkládá čísla v oboru do 100 na desítky a jednotky - porovnává čísla v oboru do 20 i na číselné ose - s názorem porovnává čísla v oboru do 100 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - používá kalkulátor - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 100 - určuje čas s přesností na celé hodiny - zná základní jednotky délky a hmotnosti - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - používá pravítko při rýsování přímek - měří a porovnává délky předmětu **Číslo a početní operace** - porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 - čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 - zná matematické operátory + , - , =, <, > a umí je zapsat - sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - umí rozklad čísel v oboru do 20	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v pojmech o drahý – levný - porovnávání množství a tvoření skupin o daném počtu prvků - přiřazování předmětů podle číselné řady - třídění předmětů podle pořadí ve skupinách **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 0 až 100 i podle diktátu - zápis jednoduchých příkladů v oboru do 20 podle diktátu - číselná řada 0 - 100 - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 20 s přechodem přes desítku - sčítání a odčítání desítek v oboru do 100 - rozklad čísel v oboru do 100 na desítky a jednotky - porovnávání čísel v oboru do 20 i na číselné ose - porovnávání čísel v oboru do 100 - řešení jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru do 20 - používání kalkulátoru **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 100 - určování času s přesností na celé hodiny - seznámení se základními jednotkami délky a hmotnosti – metr, kilogram - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi **<u>Základy geometrie</u>** - používání pravítka při rýsování přímek - měření a porovnávání délky předmětu		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu** **Čjs – určování času** **Pv – třídění, nakupování, vážení, měření** **Inf – počítačové programy**

INFORMAČNÍ
A
KOMUNIKAČNÍ
TECHNOLOGIE

→ Informatika (4. až 6. ročník)

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Informatika se zaměřuje na rozvoj žáka v oblasti informačních a komunikačních technologií. Jeho cílem je umožnit žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií prostřednictvím základního programového vybavení a speciálních výukových počítačových programů, které jim také mohou usnadnit komunikaci. Součástí výuky je i orientace ve světě informací, práce s informacemi a jejich využívání v praktickém životě.

Vyučovací předmět Informatika má dotaci 1 hodinu týdně ve 4. až 6. ročníku.

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Na konci 2. období by žák měl:

- zvládat základní obsluhu počítače (zapnutí, vypnutí, práce s myší),
- pracovat s přiměřeně náročnými výukovými programy dle pokynů,
- zvládat psaní velkých písmen na klávesnici,
- postupně učit dodržovat pravidla bezpečnosti práce s výpočetní technikou,
- dodržovat stanovené limity pro zdravotně nezávadnou práci s výpočetní technikou,
- učit porozumět možným rizikům spojených s využíváním elektronických komunikačních technologií, zásadám pro bezpečný pohyb ve virtuálním světě,

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá vhodné informační zdroje podle pokynů - používá vhodné učební pomůcky - ovládá elementární způsoby práce s počítačem - udrží pozornost při vykonávání zadaných činností - zajímá se o události ze svého okolí - uplaťnuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů – učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - vysvětlujeme a často opakujeme postup práce s počítačem - snažíme se vytvořit jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - přijímá posouzení svého chování - reaguje adekvátně na kritiku žádoucí změnou v řešení problému - akceptuje radu či pomoc dospělé osoby - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě vlastních problémů, umí je kontaktovat - přivolá pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
komunikativní - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i učitelem - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své	- směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými

potřeby a přání, souhlas či nesouhlas - dle svých schopností používá ke způsobu dorozumívání a jako zdroj informací komunikační prostředky – zejména mobil, počítač, televizi, radiomagnetofon atd. - podle pokynů vyplní jednoduchý dotazník	materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky (telefon, mobil, internet, audio a video techniku) - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) - provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa
sociální a personální - zná základní pojmy – rodina, širší rodina, kamarád, cizí osoba - má základní představu o vztazích mezi lidmi v rodině, škole a na veřejnosti - navazuje a udržuje vztahy se spolužáky - uvědomuje si hierarchii osob ve škole (žák, učitel, ředitel…) - orientuje se v prostoru školy a jejím nejbližším okolí - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost svého chování, uplatňuje získané vzorce chování ve správných situacích – poděkuje, pozdraví, osloví dospělého, požádá o něco… - je vnímavý k potřebám druhých	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale i na vztahy přátelské – kroužky, škola - podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku - vysvětlujeme některé životní role – žák, učitel, rodič, sourozenec, kamarád atd. - nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - má povědomí o svých právech a povinnostech - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - pomocí mobilního telefonu přivolá pomoc - řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - opakujeme důležitá telefonní čísla - provádíme nácvik přivolání pomoci - podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS
pracovní - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, obrázek) - při práci využívá vhodné pomůcky - složitější pracovní činnost vykonává po částech - snaží se co nejlépe dokončit zadaný úkol - ohodnotí svůj výkon a výsledek práce - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

INFORMATIKA			
4. ročník			
Výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - ovládá základní manipulaci s myší - napíše známá písmena, jednoduchá slova - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her **<u>Data, informace</u>** - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

5. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - ovládá základní manipulaci s myší - napíše známá písmena, jednoduchá slova - vybarví, případně namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her **<u>Data, informace</u>** - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

6. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - ovládá základní manipulaci s myší - napíše známá písmena, jednoduchá slova - používá klávesy Enter, mezerník, Delete - vybarví, případně namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her **<u>Data, informace</u>** - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

→ Člověk a jeho svět (1. až 6. ročník)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět rozvíjí základní poznatky o okolním světě, o společnosti, o přírodě a jejím významu pro člověka. Pomáhá žákům utvářet citový vztah k domovu a k rodné zemi, formovat základy hodnotového systému či zdravého životního stylu, vede žáky ke správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost. Vychází z vnímání žáků a jejich prvotních zkušeností a ze specifik místa, kde žijí. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace především na základě pozorování a cílených praktických činností s cílem uplatnit nově nabyté znalosti a dovednosti v běžném životě.

Předmět Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických oblastí:

- **Místo, kde žijeme** – žáci získávají znalosti o místě svého bydliště, o škole a jejím okolí, učí se orientovat a bezpečně pohybovat v obci, poznávají významná místa regionu a rodné země
- **Lidé kolem nás** – učivo se zaměřuje na osvojení vhodných forem chování a jednání mezi lidmi, na výchovu k toleranci rozdílnosti mezi jednotlivci, na důležitost spolupráce a vzájemné pomoci, ale také na rozpoznání nebezpečí a na nácvik žádoucího chování v krizových situacích
- **Lidé a čas** – žáci se učí orientovat se v čase, určovat ho, rozlišovat minulost, přítomnost a budoucnost
- **Rozmanitost přírody** – učivo přináší poznatky o přírodě a jejich proměnách v průběhu roku, o jejím významu pro člověka, formuje kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí
- **Člověk a jeho zdraví** – žáci poznávají svoje tělo, zdokonalují hygienické návyky a sebeobslužné dovednosti, učí se pečovat o své zdraví, seznamují se se zásadami zdravého životního stylu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku, 3 hodiny týdně ve 3. – 6. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Základem osvojování nových poznatků jsou různé formy činnostního učení, podporující u žáků zvídavost vedoucí ke zkoumání, poznávání a pojmenování okolních jevů. Při práci je využíváno demonstračních pomůcek, přírodnin, pracovních listů, obrázkových encyklopedií či počítačových výukových programů. Žáci pracují individuálně i ve skupině – např. při hraní rolí v modelových situacích. Nové poznatky žáci získávají i při vycházkách v obci a do přírody.

Na běžnou výuku navazují další akce – krátkodobé projekty, exkurze, tematické besedy, návštěvy institucí, divadelních a filmových představení atd.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, dětské encyklopedie, PC programy, internet apod.

Na konci 1. období by žák měl:

- **Místo, kde žijeme**
  - orientovat se ve svém blízkém okolí (znát název obce ve které bydlí, příp. adresu bydliště)
  - poznávat a pojmenovat předměty, místa ze svého nejbližšího okolí (domov, škola, obchod, příroda),
  - zvládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy, při pohybu v prostorách školy,
- **Lidé kolem nás**
  - znát rodinné příslušníky, blízké příbuzné, rozlišovat jejich stáří,
  - znát jména spolužáků, svých učitelů,
  - ovládat nejzákladnější pravidla slušného/přiměřeného chování při každodenním kontaktu s okolím (pozdrav, prosba, poděkování)
  - vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi
- **Lidé a čas**
  - zvládat jednoduchou orientaci v částech dne (ráno, odpoledne, večer),
  - orientovat se v rozvržení svých činností během dne,
  - znát dny v týdnu, rozlišovat roční období dle znaků,
- **Rozmanitost přírody**
  - poznat a popsat proměny v přírodě v souvislosti s ročním obdobím,
  - poznat a pojmenovat nejběžnějších druhů domácích zvířat,
  - pojmenovat základní druhy zeleniny a ovoce, o popsat počasí, zvolit správné oblečení,
- **Člověk a zdraví**
  - zvládat základní sebeobsluhu při obléhání, přípravě pomůcek ve vyučování, při hygieně, stravování,
  - pojmenovat hlavní části lidského těla,
  - umět sdělit své základní potřeby, upozornit na obtíže,
  - respektovat pravidla bezpečnosti při hře, na výletech, během terapií,

Na konci 2. období by žák měl:

- **Místo, kde žijeme**
  - orientovat se ve svém blízkém okolí, adresu bydliště, významná místa,
  - zvládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy
  - znát základy dopravní výchovy, při pohybu v prostorách školy,
  - popsat cestu do školy, sdělit zážitky z výletů, vlastních cest,
  - dodržovat bezpečností pravidla při školních aktivitách,
- **Lidé kolem nás**
  - dodržovat základní pravidla soužití v rodině, mezi kamarády, ve škole,
  - být tolerantní k ostatním lidem/vrstevníkům,
  - poznat nevhodné chování a jednání u druhých osob,
  - poznat a pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti, učit se jednoduchým pracovním činnostem,
  - vědět kde hledat pomoc při ohrožení vlastní/i druhé osoby,
  - reagovat na pokyny dospělých osob při mimořádných událostech,

- **Lidé a čas**
  - určit čas na celé hodiny,
  - rozlišit co je přítomnost, minulost, budoucnost (dnes, včera, zítra)
  - znát roční období a měsíce v roce dle charakter. znaků,
  - seznamovat se s významnými událostmi v místě bydliště, historickými objekty regionu, příběhy a pověstmi, udržovanými lidovými tradicemi a zvyky,
- **Rozmanitost přírody**
  - poznat a pojmenovat základní druhy rostlin (stromy: listnaté – ovocné, okrasné, jehličnaté, keře, byliny, ovoce a zelenina)
  - rozpoznat a pojmenovat sezónní práce na zahradě, na poli,
  - pozorovat druhovou rozmanitost ve volné přírodě – les, louka,
  - poznat a pojmenovat nejběžnějších druhy volně žijících zvířat,
  - znát a dodržovat základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí,
- **Člověk a zdraví**
  - uplatňovat základní hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti,
  - dodržovat základní zásady zdravé výživy, vědět co je a není zdraví prospěšné, dodržovat pitný režim,
  - sdělit své potřeby, zdravotní obtíže, vědět, jak se chovat při nemoci,
  - vědět na koho se obrátit o pomoc,
  - zvládnout ošetření drobného poranění,
  - dodržovat základní pravidla silničního provozu,
  - vědět, jak se chránit před obtěžováním a zneužíváním jinou osobou,
  - rozpoznávat látky tělu škodlivé, zdraví ohrožující, poznat důsledky zneužití návykových látek,
  - vědět, jak se chovat při mimořádných událostech.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s obrazovým materiálem i jednoduchým textem – chápe obecně používané znaky, symboly a pojmy - vybere z výukových materiálů potřebnou informaci podle pokynů - používá vhodné učební pomůcky - vyplní pracovní list (sešit) – dokreslí obrázek, doplní tabulku - ovládá elementární způsoby práce s počítačem - udrží určitou míru pozornosti při pozorování vybraných jevů i při vykonávání zadaných činností - zajímá se o události ze svého okolí - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů – učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce) a jejich srovnávání s pracemi ostatních žáků - pracujeme s prvky zážitkové pedagogiky - motivační a výukové hry, soutěže, experimenty a názorné demonstrace, exkurze apod.
k řešení problémů - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - přijímá posouzení svého chování - reaguje adekvátně na kritiku - akceptuje radu či pomoc dospělé osoby - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě vlastních problémů, umí je kontaktovat - přivolá pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
komunikativní - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i s učitelem - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace k sdělení své potřeby a přání, souhlasu či nesouhlasu - chápe (dle svých schopností) sdělovanou informaci a poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu - umí vyjádřit své prožitky pomocí vlastních výtvorů a projevů (nonverbální komunikace) - dle svých schopností používá ke způsobu dorozumívání a jako zdroj informací komunikační prostředky – zejména mobil, počítač, televizi, radiomagnetofon atd. - je připraven komunikovat s neznámými lidmi v případě potřeby (obchod, úřady, veřejná doprava)	- rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) - směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky k schopnosti vyjadřovat své názory - nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky (telefon, mobil, internet, audio a video techniku) - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých

sociální a personální - zná základní pojmy – rodina, širší rodina, kamarád, cizí osoba - má základní představu o vztazích mezi lidmi v rodině, škole a na veřejnosti - uvědomuje si hierarchii osob ve škole (žák, učitel, ředitel), v pracovním prostředí, ve společnosti - orientuje se v prostoru domova a školy a jejich nejbližším okolí - zapamatuje si cestu do školy a zpět i na některá často navštěvovaná místa (obchody, úřady, instituce) - spolupracuje s ostatními při jednoduchých činnostech - uplatňuje získané vzorce chování ve správných situacích – poděkuje, pozdraví, osloví dospělého, požádá o něco… - je vnímavý k potřebám druhých	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - vysvětlujeme na modelových situacích vztahy mezi lidmi - vysvětlujeme některé životní role – žák, učitel, rodič, sourozenec, kamarád atd. - nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí - do často navštěvovaných míst chodíme stále stejnou trasou a upozorňujeme na možná nebezpečí - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům
občanské - má povědomí o svých povinnostech i právech - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - chová se žádoucím způsobem při návštěvě různých institucí (obchod, lékař, kino, divadlo, veřejná doprava) - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba – lékař, sestra atd. - rozpozná, co je pro jeho zdraví škodlivé - dodržuje zásady zdravé výživy - vytváří si ohleduplný vztah k přírodě, neničí úmyslně životní prostředí - řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci - provádíme nácvik přivolání pomoci - zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek - seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy - podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS
pracovní - dodržuje zásady osobní hygieny - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - používá při práci adekvátní pomůcky - složitější pracovní činnost vykonává po částech - má úctu k práci druhých – neničí záměrně jejich výtvory - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - pozitivní vztah k práci své i ostatních formujeme účastí žáků na výzdobě a údržbě třídy a okolí školy - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládne cestu do školy a ze školy s doprovodem - orientuje se v prostorách školy (šatna, učebna, WC…) - pozná obec, ve které žije - pojmenuje rodinné příslušníky - vykonává drobné domácí práce - pojmenuje některé společné činnosti v rámci rodiny - při práci se řídí pokyny učitele - rozliší den a noc - pojmenuje některé činnosti prováděné v průběhu dne - zná některé vánoční a velikonoční zvyky - popíše počasí s pomocí obrázku (déšť, sníh, slunce, mrak) - vybere vhodné oblečení a obuv do různého počasí - pojmenuje vybraná domácí zvířata - určí základní druhy ovoce a zeleniny - ukáže a pojmenuje základní části lidského těla - dodržuje základní hygienické návyky - zvládá sebeobslužné úkony - pečuje přiměřeně o svůj zevnějšek - pojmenuje obecně známé potraviny - uplatňuje základní pravidla stolování	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **<u>Domov a jeho okolí</u>** - orientace v nejbližším okolí bydliště **<u>Škola</u>** - cesta do školy - orientace v budově školy **<u>Obec, okolní krajina, region</u>** - název obce **LIDÉ KOLEM NÁS** **<u>Rodina</u>** - rodina a její funkce - role členů rodiny - společné aktivity **<u>Osobní bezpečí, krizové situace</u>** - riziková místa - bezpečné chování při různých činnostech **LIDÉ A ČAS** **<u>Orientace v čase</u>** - ráno, poledne, večer den, noc **<u>Rozvržení denních činností</u>** **<u>Současnost a minulost</u>** - tradiční lidové svátky (Vánoce, Velikonoce…) **ROZMANITOST PŘÍRODY** **<u>Příroda v ročních obdobích</u>** - názvy ročních dob, jejich střídání - změny počasí, vhodné oblékání **<u>Živočichové</u>** - domácí zvířata **<u>Rostliny</u>** - ovoce, zelenina (druhy) **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **<u>Lidské tělo</u>** - hlavní části lidského těla **<u>Péče o zdraví</u>** - hygiena, sebeobsluha - výživa – dělení potravin do skupin		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky s přírodní tematikou** **M – časové údaje** **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – barvy, ztvárnění ročních dob** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Vánoční a velikonoční výstava** **Moje rodina** (rozhovor, fotografie členů rodiny, zvířecího kamaráda) kresba domu…)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - rozezná důležité orientační body v okolí domova a školy - určí používané školní pomůcky - vyjmenuje dopravní prostředky - pozná přechod pro chodce - pojmenuje nejbližší příbuzné - zná jména spolužáků a některých učitelů - rozlišuje cizí a známé osoby - rozliší činnosti prováděné během dne - rozlišuje roční období - pojmenuje některá mláďata domácích zvířat - vybere některé zdravé potraviny - ukáže a pojmenuje smyslové orgány - pozná příznaky běžných nemocí - upozorní dospělého na akutní zdravotní potíže - zná zásady vhodného chování v ordinaci lékaře - rozdělí vybrané potraviny do skupin - dodržuje pitný režim	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí** - orientace v širším okolí bydliště **Škola** - orientace v okolí školy - vybavení třídy, školní pomůcky **Dopravní výchova** - dopravní prostředky - žádoucí chování při cestování **LIDÉ KOLEM NÁS** **Rodina a společnost** - blízké příbuzenské vztahy - vztahy mezi vrstevníky, soužití lidí **Osobní bezpečí** - kontakt s neznámou osobou **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - denní režim - den, týden - roční období **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Příroda v ročních obdobích** - proměny přírody v jednotlivých ročních dobách **Živočichové** - mláďata domácích zvířat - péče člověka o zvířata a ptáky **Rostliny** - ovoce, zelenina (význam pro člověka) **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - lidské smysly, smyslové orgány **Péče o zdraví** - zdraví a nemoc - chování nemocného - zdravá strava - pitný režim	Osobnostní a sociální výchova → sociální rozvoj : mezilidské vztahy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Čj – poslech** **Vv – náměty z přírody** **Hv – lidové písně a písničky o zvířatech** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – práce s přírodním materiálem** **Výroba ptačího salámu (do krmítka)** **Zvířecí rodinky** (PC program) **Teta doktorka** (PC program)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zná název obce, ve které žije - chápe denní režim ve škole (vyučování, přestávka, svačina…) - vybarví dle vzoru vlajku ČR - vyjmenuje některé profese - vyjádří, které činnosti ho baví (slovem, výtvarnou či pracovní činností) - přiřazuje symboly k ročním dobám - vyjmenuje některé charakteristické znaky ročních období - vyjmenuje některé významné dny - pozná a pojmenuje některá zvířata chovaná v ZOO - vyjmenuje některá zvířata chovaná člověkem pro radost - rozliší list a květ - neničí a neznečišťuje přírodu - rozlišuje pohlaví - při úrazu přivolá pomoc dospělé osoby - uplatňuje pravidla bezpečnosti při hrách, na výletech, při koupání	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí** - adresa bydliště **Škola** - organizace činností ve škole **Obec, okolní krajina, region** - příslušnost ke kraji a státu **LIDÉ KOLEM NÁS** **Rodina a společnost** - pracovní činnosti – různé profese, zaměstnání rodičů - využití volného času (kroužky, sport, kultura, zájmy) **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - střídání ročních dob - časové souvislosti (letos, vloni) **Současnost a minulost** - státní svátky a významné dny (Nový rok, Den matek, Den dětí) **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Příroda v ročních obdobích** - charakteristika ročních období **Živočichové** - zvířata v ZOO - zvířata chovaná pro radost **Rostliny** - základní části rostliny **Ochrana přírody** - vhodné chování v přírodě **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - chlapec - děvče **Péče o zdraví** - úraz, 1. pomoc, lékárnička - prevence onemocnění - bezpečné chování při hrách, na výletech, při koupání	Environmentální výchova → ekosystémy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Čj – jednoduchá dětská říkadla** **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě,** **Tv – poznávací vycházky** **Návštěva ZOO** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Prevence úrazů** (beseda s členem červeného kříže)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v domě (bytě), kde bydlí - v adekvátních situacích pozdraví, poprosí, poděkuje - přechází vozovku (s doprovodem) na správnou barvu semaforu - ví, kde se nachází některá významná místa v obci - chová se žádoucím způsobem při návštěvě různých institucí (obchod, lékař, kino, divadlo, veřejná doprava) - v případě ohrožení své či jiné osoby přivolá pomoc dospělého - rozlišuje pojmy včera, dnes, zítra - vnímá obsah vypravované pověsti - pozná a pojmenuje některá volně žijící zvířata (zajíc, liška, srna…) - vyjmenuje některé podmínky pro růst rostlin - pečuje o pokojové rostliny - rozpozná některé činnosti člověka, které škodí přírodě - ukáže a pojmenuje části obličeje, ruky, nohy, trupu	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí** - dům (byt) – vnitřní uspořádání **Škola** - základní pravidla slušného chování **Dopravní výchova** - dopravní značení (přechod pro chodce, semafor) **Obec, okolní krajina, region** - základní orientace v obci - důležitá místa, budovy, instituce **LIDÉ KOLEM NÁS** - základní pravidla společenského chování **Osobní bezpečí, krizové situace** - nebezpečí násilí, týrání **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - časové souvislosti (včera, dnes, zítra) **Současnost a minulost** - místní pověsti **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Živočichové** - volně žijící zvířata **Rostliny** - základní životní podmínky - stromy a keře **Ochrana přírody** - zdroje znečištění **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - popis jednotlivých částí lidského těla	Osobnostní a sociální výchova → osobnostní rozvoj: sebepoznání a sebepojetí Enviromentální výchova → vztah člověka k prostředí - rozvoj spolupráce v péči o třídu, blízké okolí	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Vv – kresba postavy** **Pv – modelování postavy** **Návštěva informačního centra** **Nácvik sociálních dovedností – hra „**Co bys dělal, kdyby …“ E. Petiška: **Staré pověsti české** **Pověsti Velkého Meziříčí** **Práce s atlasem či encyklopedií zvířat** **Čistírna odpadních vod** (exkurze)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - pojmenuje nábytek a vybavení ve svém pokoji - respektuje školní režim - pozná některé významné památky a kulturní zařízení v obci (radnice, zámek, divadlo, kino) - je vnímavý k potřebám druhých - ví, na koho se obrátit o pomoc - pozná celou hodinu - rozlišuje měsíce v roce podle charakteristických znaků - pomocí návodných otázek popíše na obrázcích jevy, osoby a děje - pozná a pojmenuje zástupce některých druhů živočichů - rozliší jehličnaté a listnaté stromy - zná běžně používané zahradní náčiní - podílí se dle svých možností na ochraně přírody - třídí vybrané potraviny na zdraví prospěšné a zdraví škodlivé - sestaví příklad zdravé svačiny vhodným výběrem nabízených potravin - uvědomuje si potřebu pravidelného pohybu pro zdraví - zná nebezpečí plynoucí z konzumace alkoholu, tabáku, drog - odmítá užívání návykových látek	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí** - dům (byt) - zařízení, nábytek **Škola** - pravidla režimu ve třídě a škole **Obec, okolní krajina, region** - zajímavosti a pamětihodnosti v obci **LIDÉ KOLEM NÁS** - mezilidské vztahy **Osobní bezpečí, krizové situace** - protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana) **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - hodiny - měsíc, rok **Současnost a minulost** - naše země v dávných dobách - způsob života v pravěku **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Živočichové** - živočichové v rybníku, v lese a na poli **Rostliny** - jehličnaté a listnaté stromy, les - sezónní práce na zahradě **Ochrana přírody** - možnosti ochrany přírody **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Péče o zdraví** - zdravý životní styl – vhodná výživa, pohybové aktivity, pitný režim - návykové látky	Environmentální výchova → základní podmínky života → lidské aktivity a problémy životního prostředí	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Pv – různé druhy pracovních nástrojů** **Návštěva zámku a muzea** **Beseda s příslušníkem Policie ČR** E. Štorch: **Lovci mamutů** **Encyklopedie – Pravěk**, ilustrace Z. Buriana **Úpravna vody Mostiště** (exkurze) **Prodejna ovoce a zeleniny** (nákup, zhotovení ovocného nebo zeleninového salátu)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - popíše cestu do školy i ze školy podle návodných otázek - uplatňuje pravidla silničního provozu pro chodce - zná některé své povinnosti - zná některé památky a přírodní zajímavosti v regionu - pomocí návodných otázek sdělí své zážitky z výletů - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků - vyhledá zadaný den v měsíčním kalendáři - vnímá způsob života a práce lidí dříve a dnes na základě prohlížení obrázků - pozná některé historické objekty v ČR na fotografii - vyjmenuje, jaký užitek poskytují lidem jednotlivé druhy domácích zvířat - pozná a pojmenuje některé zemědělské stroje (traktor, kombajn) - vnímá rozdíly mezi chlapcem a dívkou - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě problémů - řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech, nacvičuje použití důležitých telefonních čísel **Místo, kde žijeme** - orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy - popíše a zvládne cestu do školy - zná nejvýznamnější místa v okolí **Lidé kolem nás** - zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy- - má osvojené základy společenského chování - při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí, škola** - samostatná cesta do školy **Dopravní výchova** - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce **Škola** - školní řád **Obec, okolní krajina, region** - kulturní, historické a přírodní zajímavosti v regionu **LIDÉ KOLEM NÁS** - přirozené odlišnosti spolužáků **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - kalendář (orientace) **Současnost a minulost** - rozdíly ve způsobu života dříve a dnes - historické objekty v ČR **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Živočichové** - chov domácích zvířat, užitek pro člověka, produkty chovu **Rostliny** - ovocné stromy, okrasné keře - sezónní práce na poli **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - základy sexuální výchovy **Péče o zdraví** - ochrana jedince před obtěžováním a zneužíváním **Mimořádné události** - situace hromadného ohrožení - čísla tísňových volání	Osobnostní a sociální výchova → morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika) povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, prosociální chování (neočekávat protislužbu Mediální výchova → Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, společnost, jednotlivce, vliv na rejstřík konverzačních témat mezi mládeží, role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny…)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Dopravní výchova** **Brambory – důležitá plodina v kraji** (projekt) **Práce záchranářů** (návštěva stanoviště záchranné služby) **Návštěva hasičské zbrojnice** **Ochrana člověka za mimořádných událostí** (zimní a letní cvičení v přírodě)

Lidé a čas - zná rozvržení svých denních činností - pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnost - poznává různé lidské činnosti **Rozmanitost přírody** - pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat - pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami - provede jednoduchý pokus podle návodu **Člověk a jeho zdraví** - uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění - pojmenuje hlavní části lidského těla - rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech			

UMĚNÍ A KULTURA

→ Hudební výchova (1. až 6. ročník)

→ Výtvarná výchova (1. až 6. ročník)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Hudební výchova plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce terapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy a zlepšení nálady a podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti. Poskytuje žákům příležitost k seberealizaci, rozvíjí jejich emocionalitu, kultivaci osobnosti a posiluje paměť. V hudební výchově si žáci osvojují jednoduché písničky, říkanky, tanečky, učí se vyjadřovat hudbu pohybem. Úkolem hudební výchovy je vytvářet u žáků kladný vztah k hudbě a potřebu hudby v životě.

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně, jsou využívány moderní vyučovací strategie (audiovizuální technika, internet). Do výuky jsou zařazovány návštěvy výchovných koncertů, divadelních a filmových představení.

Na konci 1. období by žák měl:

- soustředit se na poslech jednoduché, krátké, známé písně,
- přiměřeně svým možnostem zpívat jednoduché melodie nebo písně, doprovázet jednoduchým pohybem,
- přiměřeně svým možnostem využívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje,
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební i nehudební zvuky,
- učit se správnému dýchání a hospodaření s dechem,

Na konci 2. období by žák měl:

- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb,
- přiměřeně svým možnostem zpívat melodie nebo písně, doprovázet pohybem,
- přiměřeně svým možnostem využívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje, poznávat vybrané rytmické hudební nástroje a využívat je při hudebních aktivitách,
- rozlišovat hudební i nehudební zvuky, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat délku a výšku tónu,
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat, snažit se o co nejlepší vyslovování při rytmizaci říkadel a zpěvu,
- umět relaxovat při hudbě,
- propojovat vlastní pohyb, zvládnout jednoduché taneční hry.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení - používá hudební pomůcky - uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích	- k osvojování metod a vytváření vlastních strategií učení v hojné míře využíváme her, soutěží, experimentů a demonstrací - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností, schopností i limitů
k řešení problémů - překonává problémy přiměřeně k svým možnostem - vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností	- při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů
komunikativní - komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem - rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností - vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem - využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci	- pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – používáme alternativní formy komunikace - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - má základní představu o vztazích mezi lidmi - podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách - uplatňuje základní návyky společenského chování	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností
občanské - dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití - využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti	- nabádáme ke vzájemné pomoci - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování

pracovní - respektuje pravidla práce v týmu a svými hudebními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce - zvládá základní hudební dovednosti - přijímá posouzení výsledků své práce	- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - užívá při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem - vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky - soustředí se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby - reaguje pohybem na hudbu	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - užívá při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem - vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky - soustředí se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby - správně hospodaří s dechem - reaguje pohybem na hudbu	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá jednoduché melodie či písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - užívá při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem - vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky - soustředí se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby - správně hospodaří s dechem a snaží se srozumitelně vyslovovat - reaguje pohybem na hudbu	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
4. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozezná tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - soustředí se na poslech jednoduchých skladeb - pozná vybrané rytmické hudební nástroje a užívá je při hudebních aktivitách - propojí vlastní pohyb s hudbou	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
5. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozezná tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - správně, hospodárně a pravidelně dýchá - určí vybrané rytmické hudební nástroje a užívá je při hudebních aktivitách - propojí vlastní pohyb s hudbou, zvládne jednoduché taneční hry	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozezná tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - správně, hospodárně a pravidelně dýchá - snaží se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel - používá vybrané rytmické hudební nástroje při hudebních aktivitách - propojí vlastní pohyb s hudbou, zvládne jednoduché taneční hry - zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty - správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu - reaguje pohybem na tempové a rytmické změny - rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Napomáhá rozvíjet aktivním způsobem vlastní citový prožitek a vede žáka k poznání okolního světa. Jejím cílem je rozvíjení schopností žáků, zejména vnímání, vůle, cítění, fantazie a tvořivosti. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně nebo mimo budovu školy v přírodním i městském prostředí. Při individuálních činnostech se dostává žákovi prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Při kolektivních činnostech je kladen důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních.

Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy výtvarných výstav, divadelních představení, exkurze do muzeí, galerií atd.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, internet, dětské časopisy, PC programy.

Na konci 1. období by žák měl:

- pomocí dostupných prostředků (tradičních/netradičních) a jednoduchých postupů realizovat vlastní tvorbu,
- s dopomocí rozpoznávat, pojmenovat a porovnat barvy, tvary a objekty ve tvorbě vlastní i ostatních,
- vnímat tvůrčí činnost vlastní i druhých,

Na konci 2. období by žák měl:

- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu,
- rozlišovat, případně ve vlastní tvorbě uplatňovat různé linie, barvy, tvary,
- ve vlastní tvorbě vycházet z vlastních smyslových, zkušenostních a fantazijních prožitků a vyjadřovat je,
- vnímat tvůrčí umělecké produkce, • využívat netradiční výtvarné techniky,

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s různými druhy výtvarného materiálu, používá různé výtvarné techniky - zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu - prezentuje na veřejnosti výsledky své práce (výstavy, soutěže) - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce) a jejich srovnávání s pracemi ostatních žáků - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit se svými problémy - známé situace řeší na základě nápodoby a vlastní zkušenosti	- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení
komunikativní - dle svých možností komunikuje i formou výtvarné činnosti - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i s učitelem - sděluje své potřeby či přání - podle svých možností používá počítač, dětské časopisy, ilustrované knihy a leporela - vyjadřuje své prožitky pomocí vlastních výtvarných prací	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat své názory
sociální a personální - spolupracuje s ostatními při společné tvorbě - je vnímavý k potřebám druhých lidí - neničí přírodní, kulturní a historické památky - dodržuje základní pravidla slušného chování - zapojuje se do různých výtvarných aktivit - neodradí ho případný nezdar	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - pomáhá dle svých možností a schopností ostatním - respektuje předem dohodnutá pravidla - dokáže přivolat pomoc v případě úrazu či zranění	- nabádáme ke vzájemné pomoci - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci
pracovní - používá při práci adekvátní pomůcky a nástroje - podílí se na výzdobě třídy i školy - respektuje dohodnutá pravidla při práci v týmu - kladně ovlivňuje svou pracovní činností výsledný efekt skupinové práce - dodržuje pravidla osobní hygieny při výtvarné	- seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a

činnosti - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovním místě - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech výtvarných činnostech	následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čmárá mokrou houbou na tabuli a prstem v sypkém materiálu - používá kreslicí náčiní, pastelku, voskovku (zanechá stopu) - seznamuje se s výtvarnými potřebami a materiálem - barvy rozpíjí, zapouští do mokrého podkladu - maluje barevné skvrny - trhá plastelínu na malé kousky - modeluje z plastelíny, moduritu - trhá papír a jiný materiál - manipuluje s hlínou - svými výrobky se podílí na výzdobě třídy i školy - navštěvuje různé výstavy - používá jednoduché výtvarné techniky	**Rozvíjení grafomotoriky** **Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ** - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - objekty - comics **Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **Netradiční výtvarné techniky**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Tv – poznávací vycházky** **Vánoce** **Velikonoce** **Rodina** **Zvířata**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čmárá mokrou houbou na tabuli a prstem v sypkém materiálu - provádí grafomotorická cvičení - používá kreslicí náčiní - tužku, voskovku, fixu, pastelku - barvy míchá, rozpíjí, zapouští do mokrého podkladu - maluje barevné skvrny vodovými barvami - trhá, lepí papír a jiný materiál, s pomocí vytváří koláž - navléká natrhaný papír na špejli - modeluje z hlíny válečky, kuličky, tvoří z nich jednoduché objekty (sněhulák, šnek, had, ovoce…) - prezentuje výsledky své práce na veřejnosti - navštěvuje různé výstavy, galerie - používá jednoduché výtvarné techniky	**Rozvíjení grafomotoriky** **Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ** - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - objekty - comics **Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **Netradiční výtvarné techniky**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Hv – malování při hudbě** **Čjs – roční období** **Vánoce** **Velikonoce** **Rodina** **Zvířata** **Další aktivity: vycházky a návštěvy výstav, galerií, muzeí**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí grafomotorická cvičení - pomocí maket a stavebnic postaví jednoduchý prostorový útvar - používá kreslicí náčiní - tužku, voskovku, fixu, pastelku, štětec - kreslí měkkým materiálem, dřívkem, špejlí - kreslí tvarově nenáročné předměty - barvy míchá, rozpíjí, zapouští do mokrého podkladu - maluje při relaxační hudbě - vymaluje jednoduchou omalovánku - trhá, stříhá, lepí papír a jiný materiál, vytváří koláž - navléká natrhaný papír na špejli - modeluje z hlíny, moduritu, těsta - trhá plastelínu na malé kousky, krájí ji rádlem - svými výrobky se podílí na výzdobě třídy i školy - prezentuje výsledky své práce na veřejnosti (výstavy, soutěže) - používá jednoduché výtvarné techniky	**<u>Rozvíjení grafomotoriky</u>** **<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Čj – básničky a říkadla** **Hv – malování při hudbě** **Další aktivity: vycházky a návštěvy výstav, galerií, muzeí**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - modeluje z písku, plastelíny, moduritu - sestavuje objekty z přírodních materiálů - navléká papírové kuličky, korálky, přírodniny - kreslí předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák) - maluje vodovými nebo temperovými barvami na různý povrch - míchá základní barvy a vytváří barvy nové a originální (sekundární) - vymaluje jednoduchou omalovánku - pracuje s přírodním a umělým materiálem - vytrhává předkreslený tvar z papíru - připraví s pomocí učitele výstavu výrobků - navštěvuje různé výstavy - uplatňuje vlastní tělo při tvorbě (otisk dlaní, chodidel)	**Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ** - pohyb těla v prostoru - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - ilustrace hračky - objekty - comics **Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **Netradiční výtvarné techniky**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Čjs – zvířata** **Hv – inspirace pro výtvarné vyjádření** **Karnevalová maska** **Vánoce** **Velikonoce** **Valentýn** **Rodina**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - modeluje z písku, plastelíny, moduritu - tvoří jednoduché prostorové dekorativní výrobky - kreslí měkkým grafickým materiálem, dřívkem, špejlí, voskovými pastely, tuší - kreslí předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník) - maluje vodovými nebo temperovými barvami na různý povrch - míchá základní barvy a vytváří barvy nové a originální (sekundární) - navléká papírové kuličky, korálky, přírodniny - vystřihuje papír podle předkreslené linie - připraví s pomocí učitele výstavu výrobků - navštěvuje různé výstavy - používá netradiční výtvarné techniky (decoupage, frotáž, drátkování, malba na sklo, hedvábí, koláž z časopisů…)	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - pohyb těla v prostoru - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - ilustrace hračky - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – práce s různým materiálem** **Přání pro maminku** **Valentýn** **Rodina** **ZOO**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - modeluje z písku, plastelíny, moduritu, těsta - rozlišuje barevné odstíny - kreslí předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník) - maluje vodovými nebo temperovými barvami na různý povrch (dřevo, plátno…) - míchá základní barvy a vytváří barvy nové a originální (sekundární) - namaluje svoji nejoblíbenější hračku - vymaluje obrázky kresleného příběhu - sestavuje různé objekty z umělých a přírodních materiálů - tvoří prostorové dekorativní výrobky - připraví s pomocí učitele výstavu výrobků - navštěvuje různé výstavy - používá netradiční výtvarné techniky (decoupage, frotáž, drátkování, malba na sklo, na hedvábí, rezerváž voskovým pastelem, origami) - zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu - rozpoznává, pmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) - uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - pohyb těla v prostoru - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - ilustrace hračky - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Hv – malování při hudbě** **Tv – poznávací vycházky** **ZOO** **Cirkus** **Strom - roční období** **Maškarní bál pro děti**

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

→ Tělesná výchova (1. až 6. ročník)

→ Zdravotní tělesná výchova
(1. až 6. ročník)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Tělesná výchova se zaměřuje na všestranný rozvoj žáka, vede nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností. Pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a vede ke zvyšování jejich psychické odolnosti. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu. Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Kromě rozvoje a zdokonalování pohybových schopností zaměřujeme i na vštěpování s tím spojených důležitých hygienických zásad.

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 3 hodiny týdně ve všech ročnících. Probíhá nejčastěji v tělocvičně, s využitím tělovýchovného nářadí a pomůcek, na školním hřišti, ve volné přírodě a v prostorách školní budovy. Na běžnou výuku navazují další tělovýchovné akce – pochodová cvičení, zimní sporty, důležité je rovněž zařazení výuky plavání v plaveckém bazénu.

Na konci 1. období by žák měl:

- mít kladný postoj k pohybovým aktivitám,
- dle pokynů zvládat přípravu na pohybovou činnost,
- reagovat na základní pokyny k osvojování pohybových aktivit, využívat nápodoby,
- dle svých možností osvojovat základy pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci,
- dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygieny při pohybových činnostech,
- zvládat adaptaci na vodní prostředí, hygienické a základní pohybové dovednosti, dechová cvičení, hry ve vodě,

Na konci 2. období by žák měl:

- zlepšovat správné držení těla, rovnováhu a pohybovou koordinaci, tělesnou výdrž, • dle pokynu, nápodoby a v souladu s vlastním zdravotním oslabením/postižením rozvíjet své pohybové dovednosti,
- rozumět základním termínům a pokynům,
- dle pokynu zvládat přípravu organismu na pohybovou činnost a uklidnění organismu po ní,
- využívat pohybové dovednosti při hrách a soutěžích,
- dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygieny při vhodných pohybových činnostech,
- zvládat průpravu a základy jednoduchých pohybových her,
- průpravné gymnastické cviky Č.j. ZSP 219/2015 26
- průpravné atletické činnosti,
- zvládat pohybové aktivity-turistiku ve volné přírodě, sezónní pohybové aktivity,
- zvládat pohyb ve vodním prostředí s doprovodem, hygienu a pohybové dovednosti při plavání, využití dechových dovedností při volné hře, základy plaveckých dovedností,

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá vhodné cvičební pomůcky - udrží určitou míru pozornosti při pozorování vybraných cviků i při vykonávání zadaných činností - ovládá základní pravidla jednoduchých sportovních her a soutěží - v rámci svých zdravotních možností se zapojuje do sportovních aktivit - využívá vlastních pohybových schopností a rozvíjí je - v rámci svých možností dbá na správné držení těla a zvládá procvičená pohybová cvičení	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - pracujeme s prvky zážitkové pedagogiky- motivační a výukové hry, soutěže, experimenty a názorné demonstrace, exkurze apod. - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností, schopností i limitů - nacvičujeme správné držení těla, dechová cvičení
k řešení problémů - řeší problémovou situaci v rámci svých schopností na základě nápodoby či opakování - vyhledá ve svém okolí osoby, které jsou schopné a ochotné pomoci mu řešit problém - neodradí ho neúspěch, přijímá kritiku, nechá si poradit	- při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - vybíráme možné krizové situace, nacvičujeme postup řešení, postupně zvyšujeme náročnost a směrujeme žáky k samostatnějšímu rozhodování
komunikativní - vyslechne a příjme pokyny vedoucího družstva - využívá poznatků z pořízených záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností	- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - orientuje se v prostoru školy a v jejím nejbližším okolí - je pozitivně naladěný ke společným aktivitám - je vnímaví k potřebám druhých - dodržuje pravidla fair-play - v rámci svých možností přijímá úkoly sportovního družstva - chápe pochvalu jako motivaci k další sportovní činnosti	- do často navštěvovaných míst chodíme stále stejnou trasou a upozorňujeme na možná nebezpečí - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišnosti - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - dodržuje pravidla slušného chování - chová se žádoucím způsobem ve škole i mimo školu - respektuje informace kompetentní osoby v případě poranění či úrazu	- seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci

pracovní - složitější pracovní činnosti vykonává po částech - chápe jednoduché a srozumitelné pokyny, řídí se jimi - přijímá posouzení výsledků svých sportovních činností - dodržuje zásady bezpečnosti při všech činnostech	- postupujeme důsledně od jednoduchého ke složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - získává kladný postoj k pohybovým aktivitám - provádí dle svých možností protahovací cvičení - koordinuje dle svých možností správné držení těla - reaguje na pokyny a povely k provádění vlastní pohybové činnosti - nacvičuje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **Význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - spontánní pohybové činnosti a hry - příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla - osobní hygiena - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **Pohybové hry** - pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní - motivační, tvořivé a napodobivé hry **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **Turistika a pobyt v přírodě** - chůze v terénu - hry na sněhu - chování v přírodě **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **Organizace a komunikace v TV** - základní smluvené povely a signály		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Pv – vycházky do přírody** **Plavecký výcvik** **Zimní sporty** (sáňkování, bruslení)

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá podle pokynů, přípravu na pohybovou činnost - provádí dle svých možností protahovací cvičení - koordinuje dle svých možností správné držení těla - reaguje na pokyny a povely k provádění vlastní pohybové činnosti - nacvičuje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **Význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - spontánní pohybové činnosti a hry - příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla - osobní hygiena - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **Pohybové hry** - pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní - motivační, tvořivé a napodobivé hry **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **Turistika a pobyt v přírodě** - chůze v terénu - hry na sněhu - chování v přírodě **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **Organizace a komunikace v TV** - základní smluvené povely a signály		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Pv – vycházky do přírody** **Plavecký výcvik** **Zimní sporty** (sáňkování, bruslení)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - získává kladný postoj k pohybovým aktivitám - zvládá podle pokynů, přípravu na pohybovou činnost - provádí dle svých možností protahovací cvičení - koordinuje dle svých možností správné držení těla - uplatňuje principy osobní hygieny - reaguje na pokyny a povely k provádění vlastní pohybové činnosti - nacvičuje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - provádí cviky s náčiním a na vybraném nářadí dle svých schopností - překonává terénní nerovnosti a překážky - neničí a neznečišťuje přírodu - respektuje jednoduché smluvené signály u her a soutěží	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - spontánní pohybové činnosti a hry - příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - správné držení těla - osobní hygiena - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní - motivační, tvořivé a napodobivé hry **<u>Základy gymnastiky</u>** - průpravná cvičení - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - chůze v terénu - hry na sněhu - chování v přírodě **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **<u>Organizace a komunikace v TV</u>** - základní smluvené povely a signály		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Pv – vycházky do přírody** **Plavecký výcvik** **Zimní sporty** (sáňkování, bruslení)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí požadovaná cvičení podle svých pohybových možností a schopností - dodržuje zásady hygieny při TV - vhodně se obouvá a obléká - dodržuje pravidla bezpečnosti při všech pohybových aktivitách - nacvičuje jednoduché tanečky - zvládá základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním - jezdí na saních, na bobech dle svých pohybových možností	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **Zdravotně zaměřené činnosti** - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při TV - vhodné oblečení a obuv - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **Rytmická a kondiční cvičení** - vyjádření rytmu pohybem - jednoduché tanečky **Základy atletiky** - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běhy na krátké vzdálenosti - skok do dálky - hod míčkem **Základy sportovních her** - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním **Turistika a pobyt v přírodě** - základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her	Osobnostní a sociální výchova → Sociální rozvoj: spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěže a konkurence)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Besídka** (nácvik jednoduché sestavy) **Plavecký výcvik** **Hry na sněhu, jízda na saních a bobech**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí požadovaná cvičení podle svých pohybových možností a schopností - dodržuje zásady hygieny při TV - vhodně se obouvá a obléká - dodržuje pravidla bezpečnosti při všech pohybových aktivitách - nacvičuje jednoduché tanečky - osvojuje si základy atletiky, s přihlédnutím ke svému zdravotnímu stavu a pohybovým schopnostem - zvládá základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním - jezdí na saních, na bobech dle svých pohybových možností - řídí se jednoduchými dohodnutými pravidly při hrách a soutěžích	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **Zdravotně zaměřené činnosti** - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při TV - vhodné oblečení a obuv - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **Rytmická a kondiční cvičení** - vyjádření rytmu pohybem - jednoduché tanečky **Základy atletiky** - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běhy na krátké vzdálenosti - skok do dálky - hod míčkem **Základy sportovních her** - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním **Turistika a pobyt v přírodě** - základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her	Osobnostní a sociální výchova → Sociální rozvoj: spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěže a konkurence)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Besídka** (nácvik jednoduché sestavy) **Plavecký výcvik** **Hry na sněhu, jízda na saních a bobech**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí požadovaná cvičení podle svých pohybových možností a schopností - dodržuje zásady hygieny při TV - vhodně se obouvá a obléká - dodržuje pravidla bezpečnosti při všech pohybových aktivitách - nacvičuje jednoduché tanečky - osvojuje si základy atletiky, nacvičuje varianty chůze, běh na krátké vzdálenosti, skok do dálky, hod míčkem s přihlédnutím ke svému zdravotnímu stavu a pohybovým schopnostem - zvládá základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním - jezdí na saních, na bobech dle svých pohybových možností - řídí se jednoduchými dohodnutými pravidly při hrách a soutěžích - zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při TV - vhodné oblečení a obuv - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - vyjádření rytmu pohybem - jednoduché tanečky **<u>Základy atletiky</u>** - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běhy na krátké vzdálenosti - skok do dálky - hod míčkem **<u>Základy sportovních her</u>** - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Besídka** (nácvik jednoduché sestavy) **Plavecký výcvik** **Hry na sněhu, jízda na saních a bobech**

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy. Jde o alternativu tělesné výchovy pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina – viz Poznámka). Do ZdrTV jsou žáci zařazeni na základě doporučení lékaře. Cílem ZdrTV je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků a celkové zlepšení zdravotního stavu.

ZdrTV využívá činnosti a zátěže, které nejsou kontraindikovány zdravotnímu oslabení žáka, obsah je vždy upravován podle druhu a míry zdravotního oslabení.

ZdrTV vede kvalifikovaný učitel TV-ZTV. Výuka probíhá v učebně v prostorách školy. Časová dotace ZdrTV je 3 samostatné vyučovací hodiny týdně.

Při výuce se využívají rehabilitační pomůcky, zejména velké míče, balanční míče, masážní míčky a overbally. K dechovým cvičením slouží balonky, overbally, bublifuk, papírové míčky, brčka apod. Při cvičení na správné držení těla využíváme například žíněnky, lavičky, lano, švihadla, masážní polštářky apod. Dle typu cvičení bývá zařazováno i cvičení s rytmickým doprovodem a hudbou.

Poznámka:

III. zdravotní skupina podle směrnic MZ ČR (Věstník Ministerstva zdravotnictví, část 2. z března 1996).

- Jedinci oslabení s trvalými či dočasnými odchylkami tělesného vývoje či zdravotního stavu jsou zařazeni na doporučení lékaře do školní TV s úlevami nebo zdravotní TV, která může pomocí specifických postupů zlepšit jejich zdravotní stav a funkční schopnosti.

Zdravotní tělesnou výchovu na naší škole nevyučujeme, protože nemáme v této oblasti příslušné vzdělání.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá nabízené rehabilitační a cvičební pomůcky - má radost z pohybu, získává k němu kladný vztah - v rámci svých zdravotních možností se zapojuje do cvičení - v rámci svých možností dbá na správné držení těla a zvládá procvičená dechová cvičení	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - nacvičujeme správné držení těla, dechová cvičení
k řešení problémů - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě vlastních problémů, umí je kontaktovat, nebojí se zesměšnění - přivolá pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby	- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
komunikativní - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání, souhlas či nesouhlas, sděluje pocit bolesti, nepříjemné pocity při cvičení - zvládá komunikaci se spolužáky i učitelem	- rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při cvičení, skupinových hrách i samostatném projevu - směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování
sociální a personální - chápe, že má určité zdravotní oslabení a při svých aktivitách je zohledňuje - má základní představu o vztazích mezi lidmi v rodině, škole a na veřejnosti - spolupracuje s ostatními při jednoduchých činnostech - je pozitivně naladěný k individuálním i společným aktivitám	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale i na vztahy přátelské – kroužky, škola - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba, zná postup při hlášení úrazu v průběhu výuky - v případě potřeby dokáže přivolat pomoc dospělého	- seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci - provádíme nácvik přivolání pomoci
pracovní - má osvojenou určitou míru samostatnosti a soběstačnosti - dodržuje zásady osobní hygieny - zvládá správný postup cvičení po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, předvedení, obrázek) - používá při cvičení vhodné pomůcky dle zadání učitele - dokáže spolupracovat s ostatními při	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - používáme jednotné a srozumitelné pokyny

jednoduchých činnostech, zapojuje se do společných aktivit - dodržuje zásady bezpečnosti při cvičení, hygieny prostředí a ochrany zdraví při všech činnostech	- žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má radost z pohybu, nevyhýbá se tělesné aktivitě - uplatňuje správné způsoby držení těla - zaujímá základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá cvičení související s vlastním oslabením	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 3. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - spolupracuje s ostatními při pohybových činnostech	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 3. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - používá při cvičení vhodné pomůcky, oděv a obuv	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve - protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen - zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech - spinální cvičení - posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů*	Zařazena shodně s TV	

	Cvičení zaměřená na: - protažení a posílení svalstva (viz skupina A) - rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů - zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu - rovnovážná a koordinační cvičení ***C. Oslabení smyslových a nervových funkcí*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* Cvičení zaměřená na: - vyrovnávání svalové nerovnováhy (viz skupina A) - vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému - rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; - rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu - orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci - u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně **Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má radost z pohybu, nevyhýbá se tělesné aktivitě - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele - zapojuje se do kolektivních činností	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 6. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 6. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba, zná postup při hlášení úrazu v průběhu výuky	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve - protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen - zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech - spinální cvičení - posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - protažení a posílení svalstva	Zařazena shodně s TV	

	(viz. skupina A) - rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů - zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu - rovnovážná a koordinační cvičení ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - vyrovnávání svalové nerovnováhy (viz skupina A) - vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému - rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; - rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu - orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci - u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

→ Pracovní vyučování (1. až 6. ročník)

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se realizuje v rámci vzdělávacího předmětu Pracovní vyučování. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a souvislostech.
Vzdělávací předmět Pracovní vyučování se cíleně zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků a tím přispívá u žáků k co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. V rámci praktických cvičení se seznamují s různými materiály, získávají základní pracovní dovednosti a návyky, osvojují si konkrétní jednoduché pracovní činnosti. Seznamují se s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí.

Obsah vzdělávacího předmětu je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály (zařazeny pouze na druhém stupni)

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vyučovací předmět Pracovní vyučování je realizován v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Má dotaci 4 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku. Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách, možnostech školy a schopnostech žáků. Výuka probíhá především v kmenové učebně, k tematickému okruhu Pěstitelské práce je využíván školní pozemek. Práce s technickými materiály probíhají v učebnách dílen a Práce v domácnosti v prostorách školy (kmenové třídy, cvičná kuchyně).

Na konci 1. období by žák měl:

- **Sebeobsluha**

– zvládnout základní hygienické návyky (např.: toaleta, mytí rukou, kapesník, stolování), o zvládnout základní sebeobslužné činnosti (např.: svlékání, oblékání, skládání oděvu, ukládání oděvu, obouvání, o sebeobsluha ve vyučování (např.: základní příprava na vyučování, obsah školního batohu),

• **Práce s drobným materiálem**

- třídit různé druhy materiálu podle jednoho/dvou kritérií, podobnosti, o zvládnou základní manuální dovednosti při práci s jednoduchým materiálem (přírodniny, papír, modelovací hmota, hlína, textil, drátky, vlna, korálky atp.) o zvládnout základní dovednosti při práci s pomůckami (štětec, voskové bločky, křída, pastely, lepidlo, nůžky), o pracovat dle slovního návodu, nápodoby a jednoduchými postupy dokončit výrobek z tradičních i netradičních materiálů,

• **Práce montážní a demontážní**

- osvojit si nejzákladnější dovednosti při práci se stavebnicemi plošné (např.: mozaiky), prostorové (např.: kostky), pro zručnost (např.: šroubování), o pracovat dle vlastní fantazie, snaha o nápodobu, dle jednoduchého slovního návodu,

• **Pěstitelské práce**

- vnímat a pozorovat změny v přírodě během jednotlivých ročních období, o zvládnout nejzákladnější formy péče o nenáročné pokojové rostliny (zalévání, pomoc při přesazování, odstraňování odumřelých částí rostlin, omývání), o s pomocí zvládnou vypěstovat nenáročnou rostlinu mimo/na začátku vegt. sezóny za účelem přímé konzumace, o používat lehké zahradní náčiní,

• **Práce v domácnosti**

- s pomocí zvládnout nákup svačiny, o připravit jednoduchý pokrm-snídaně, svačina, večeře, nápoj, o připravit stůl pro stolování, o zvládnout základní sebeobsluhu při stolování (svačina, oběd), o vhodně se chovat při stolování, manipulace s příborem, o orientovat se v základním vybavení kuchyně (umístění nádobí, potravin), o zvládat drobné úklidové práce s využitím základního úklidového náčiní- ve škole (např.: v rámci třídy, své pracovní plochy), v domácím prostředí (účast na jednoduchých domácích úklidových pracích),

Na konci 2. období by žák měl:

• **Sebeobsluha**

- dodržovat základní hygienické návyky a pečovat o své tělo, svůj zevnějšek, o pečovat o své osobní věci (školní, učební pomůcky), o zvládat základní údržbu oděvu a obuvi, jejich ukládání, úklid, čištění, o zvládat účelné oblékání,

• **Práce s drobným materiálem**

- dle předlohy / jednoduchého slovního návodu / vlastní fantazie, za pomoci přiměřeně náročných pracovních postupů vytvářet různé výrobky z drobných tradičních i netradičních materiálů, o využívat při tvorbě prvky lidových tradic a řemesel, kombinovat s vlastní fantazií, o zvládnout jednoduché pracovní postupy, o ke tvorbě zvolit a účelně využívat pomůcky a nástroje, o udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce,

• **Práce montážní a demontážní**

- provádět jednoduchou montáž/demontáž při práci se stavebnicí – sestavení jednoduchého modelu, o pracovat dle předlohy, slovního návodu, o udržovat pořádek na svém pracovním místě,

● **Pěstitelské práce**

- znát základní podmínky pro pěstování vybraných rostlin, realizovat základní postupy při péči o ně, o pěstovat a ošetřovat nenáročné pokojové rostliny, vybrané venkovní rostliny-byliny, zeleninu, o zvolit správné pomůcky a náčiní při pro péči a ošetřování pokojových/venkovních rostlin, o poznávat vybrané léčivé/jedovaté rostliny, o dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě,

● **Práce v domácnosti**

- za doprovodu nakoupit základní potraviny dle seznamu, o připravit jednoduchý pokrm a pohoštění, Č.j. ZSP 219/2015 28 o znát a uplatňovat zásady správné výživy, o orientovat se v základním vybavení kuchyně, o zvládat práci s kuchyňskými nástroji a spotřebiči, dodržovat bezpečnostní pravidla při manipulaci s nimi, o znát a dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování, o udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, pořádek ve třídě, v domácnosti- drobné úklidové práce, o dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti,

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - prakticky si osvojuje práci podle pokynů učitele nebo podle jednoduchého návodu - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - je schopen pracovat pod vedením pedagoga - udrží určitou míru pozornosti při vykonávání zadaných činností - získává kladný vztah k práci	- poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů - učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost
k řešení problémů - přijímá posouzení svého chování - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - nenechá se odradit případným nezdarem	- seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možností nápravy, nabízíme pomoc - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
komunikativní - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i učitelem - chápe (dle svých možností) sdělovanou informaci a poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu - naslouchá, přijímá sdělované informace - používá vhodné způsoby komunikace k pojmenování prováděných činností - seznamuje se s přesným významem pojmů - zvládá komunikaci, používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání, souhlas či nesouhlas - dokáže pracovat v týmu - toleruje odlišné názory spolužáků	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - podněcujeme k aktivnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky
sociální a personální - spolupracuje ve dvojici i ve skupině při jednoduchých činnostech - vytváří pozitivní vztahy ve skupině - uvědomuje si potřebu ohleduplnosti na pracovišti - navazuje a udržuje vztahy se spolužáky - je vnímavý k potřebám druhých - podílí se na vytváření příjemné atmosféry na pracovišti - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost svého chování	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru - vedeme žáky k odpovědnosti za své chování
občanské - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba - je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	- na modelových či praktických příkladech učíme žáky rozpoznávat pozitivní a negativní projevy chování, upozorňujeme na nevhodné chování, korigujeme chování žáků příkladem, radou, pochvalou, trestem - netolerujeme agresivní a vulgární projevy

- v běžných životních situacích se vyvaruje agresivnímu chování - uvědomuje si potřebu ohleduplnosti - rozpozná, co je pro jeho zdraví škodlivé - dodržuje zásady zdravé výživy - orientuje se v situacích, které ohrožují zdraví, vyhodnocuje je a zaujímá správná stanoviska	chování - vychováváme žáky k ohleduplnosti vůči starým, nemocným a handicapovaným lidem - zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek
pracovní - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - dodržuje zásady osobní hygieny - udržuje pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě - zvládá základní manuální dovednosti - používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - zvládá práci podle předlohy a podle instruktáže, vytváří přiměřené pracovní postupy - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - složitější pracovní činnost vykonává po částech - dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech - získává pozitivní vztah k práci - přijímá hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - třídí různé druhy materiálů podle zadaných kritérií - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - provádí montáž a demontáž - používá lehké zahradní náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Sebeobsluha</u>** - základní hygienické návyky - osobní hygiena - svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvů - obouvání - běžná údržba oděvů a obuvi - ukládání, čištění oděvů a obuvi - péče o osobní věci - uklízení a ukládání osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálů a jejich užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie a jiné - jednoduché pracovní operace a postupy - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové) - práce podle slovního návodu - montáž a demontáž jednoduchých předmětů **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - výživa rostlin - pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - rozdělení potravin, výběr, nákup a skladování potravin - stolování (jednoduchá úprava stolu) - pravidla správného stolování - drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)		**<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky, lidové pranostiky** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Sběr přírodnin, sušení** **Vánoční a velikonoční výstava** **Práce na školním pozemku** **Ukázka kuchyňského inventáře**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - dokáže se sám obléknout a svléknout - třídí různé druhy materiálů podle zadaných kritérií - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - provádí montáž a demontáž - pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě - používá lehké zahradní náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Sebeobsluha</u>** - základní hygienické návyky - osobní hygiena - svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvů - obouvání - běžná údržba oděvů a obuvi - ukládání, čištění oděvů a obuvi - péče o osobní věci - uklízení a ukládání osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálů a jejich užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie a jiné - jednoduché pracovní operace a postupy - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové) - práce podle slovního návodu - montáž a demontáž jednoduchých předmětů **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - výživa rostlin - pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - rozdělení potravin, výběr, nákup a skladování potravin - stolování (jednoduchá úprava stolu) - pravidla správného stolování - drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)		**<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky, lidové pranostiky** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Sběr přírodnin, sušení** **Vánoční a velikonoční výstava** **Práce na školním pozemku** **Ukázka kuchyňského inventáře**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - udržuje pořádek ve svých věcech - třídí různé druhy materiálů podle zadaných kritérií - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - sestaví jednoduchý model - provádí montáž a demontáž - pozoruje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pracuje s přírodními materiály - pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě - používá lehké zahradní náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - zvládá prostírání stolu pro jednoduché menu - dodržuje pravidla správného stolování a pravidla společenského chování - zvládá drobné úklidové práce - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Sebeobsluha</u>** - základní hygienické návyky - osobní hygiena - svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvů - obouvání - běžná údržba oděvů a obuvi - ukládání, čištění oděvů a obuvi - péče o osobní věci - uklízení a ukládání osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálů a jejich užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie a jiné - jednoduché pracovní operace a postupy - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové) - práce podle slovního návodu - montáž a demontáž jednoduchých předmětů **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - výživa rostlin - pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - rozdělení potravin, výběr, nákup a skladování potravin - stolování (jednoduchá úprava stolu) - pravidla správného stolování - drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)		**<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky, lidové pranostiky** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Sběr přírodnin, sušení** **Vánoční a velikonoční výstava** **Práce na školním pozemku** **Ukázka kuchyňského inventáře**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá osobní hygienu - udržuje pořádek v osobních věcech - pracuje podle slovního návodu - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - ošetřuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny - zná základní vybavení kuchyně - zvládá prostření stolu pro jednoduché menu - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla společenského chování při stolování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při všech vykonávaných činnostech	**Sebeobsluha** - péče o osobní věci - ukládání a uklízení osobních věcí **Práce s drobným materiálem** - vlastnosti materiálu, modelovací hmota, papír, karton, přírodniny, textil, drát apod.) - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, nože) - jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla **Práce montážní a demontážní** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování jednoduchých modelů - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy (montáž, demontáž) **Pěstitelské práce** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (koření, léčivky, zelenina) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce s rostlinami **Práce v domácnosti** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - práce s kuchyňským náčiním - bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami - jednoduchá úprava stolu - úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, obsluha myčky na nádobí, mytí podlahy, vysávání) - kuchařské umění – historie a význam		**MPV**: **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Čj – komunikace s lidmi** **Sběr přírodnin, sušení** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Práce na školním pozemku** **Společný nákup (orientace v nákupních střediscích)** **Sestavení jednoduchého jídelníčku, realizace**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - udržuje pořádek v osobních věcech - zvládá běžnou údržbu oděvu a obuvi - pracuje podle slovního návodu - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky a nástroje - využívá vlastní fantazii i prvky lidových tradic - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - ošetřuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny - zná základní vybavení kuchyně - zvládá přípravu jednoduchého pokrmu - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při všech vykonávaných činnostech	**Sebeobsluha** - péče o osobní věci - ukládání a uklízení osobních věcí **Práce s drobným materiálem** - vlastnosti materiálu, modelovací hmota, papír, karton, přírodniny, textil, drát apod.) - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, nože) - jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla **Práce montážní a demontážní** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování jednoduchých modelů - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy (montáž, demontáž) **Pěstitelské práce** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (koření, léčivky, zelenina) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce s rostlinami **Práce v domácnosti** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - práce s kuchyňským náčiním - bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami - jednoduchá úprava stolu - úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, obsluha myčky na nádobí, mytí podlahy, vysávání) - kuchařské umění – historie a význam		**MPV**: **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Čj – komunikace s lidmi** **Sběr přírodnin, sušení** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Práce na školním pozemku** **Společný nákup (orientace v nákupních střediscích)** **Sestavení jednoduchého jídelníčku, realizace**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - udržuje pořádek v osobních věcech - pracuje podle slovního návodu, předlohy - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - využívá vlastní fantazii i prvky lidových tradic - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - ošetřuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny - rozpozná základní léčivé rostliny - zná základní vybavení kuchyně - zná zásady skladování potravin - uplatňuje zásady správné výživy - zvládá přípravu jednoduchého pohoštění - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při všech vykonávaných činnostech - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky - pečuje o nenáročné rostliny - upraví stůl pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	**<u>Sebeobsluha</u>** - péče o osobní věci - ukládání a uklízení osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálu, modelovací hmota, papír, karton, přírodniny, textil, drát apod.) - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, nože) - jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování jednoduchých modelů - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy (montáž, demontáž) **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (koření, léčivky, zelenina) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce s rostlinami **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - práce s kuchyňským náčiním - bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami - jednoduchá úprava stolu - úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, obsluha myčky na nádobí, mytí podlahy, vysávání) - kuchařské umění – historie a význam		**<u>MPV</u>:** **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Čj – komunikace s lidmi** **Sběr přírodnin, sušení** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Práce na školním pozemku** **Společný nákup (orientace v nákupních střediscích)** **Sestavení jednoduchého jídelníčku, realizace**

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu, je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka
- klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a na konci každého pololetí se vydává žákovi vysvědčení, na konci prvního pololetí se místo vysvědčení vydává výpis z vysvědčení
- učitel hodnotí míru naplnění očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech
- výsledky vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů vzdělávacího programu nebo individuálního vzdělávacího plánu v souladu s cíly základního a středního vzdělávání
- při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav,
- individuální a věkové zvláštnosti žáka, jeho píli a přístup ke vzdělávání a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí
- hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je: jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné
- učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o jeho prospěchu a chování
- v případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonného zástupce ihned
- ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů

6.1.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.1.3 Stupně hodnocení prospěchu a chování, jejich charakteristika

A) <u>Hodnocení prospěchu žáků základní školy speciální:</u>

<u>Společně– školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS – 1. díl)</u>

Čtení	1 – čte samostatně, plynule a s porozuměním
	2 – čte s pomocí a částečným porozuměním
	3 – čte s pomocí
	4 – čte jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Psaní	1 – píše samostatně, čitelně a úhledně
	2 – píše samostatně a čitelně
	3 – píše s pomocí
	4 – napodobuje tvary písmen a slov
	5 – učivo dosud nezvládá
Matematika	1 – počítá samostatně a přesně
	2 – počítá s drobnými chybami
	3 – počítá s pomocí
	4 – počítá jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Člověk a jeho svět **Člověk a společnost** **Člověk a příroda** **Výchova ke zdraví**	1 – učivu rozumí, na otázky správně odpovídá
	2 – učivo zvládá s drobnými nedostatky
	3 – učivo zvládá s pomocí
	4 – učivo zvládá jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Informatika	1 – učivo dobře zvládá, pracuje samostatně
	2 – učivo zvládá, občas potřebuje pomoc
	3 – učivo zvládá s pomocí
	4 – učivo zvládá jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Pracovní vyučování **Výtvarná výchova**	1 – je tvořivý(á) a zručný(á)
	2 – je zručný(á), rád (a) pracuje
	3 – při práci vyžaduje vedení
	4 – při práci vyžaduje pomoc a vedení
	5 – práce se mu (jí) zatím nedaří
Tělesná výchova	1 – je obratný(á) a snaživý(á)
	2 – je méně obratný(á), ale snaživý(á)
	3 – je méně obratný(á), cvičí s pomocí
	4 – při cvičení potřebuje velkou pomoc
	5 – o cvičení nejeví zájem
Hudební výchova	1 – rád (a) zpívá, má dobrý rytmus
	2 – rád (a) zpívá a poslouchá hudbu
	3 – do činností se zapojuje s pomocí
	4 – se zájmem poslouchá hudbu
	5 – dosud nemá vztah k hudbě

Společně – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS – 2. díl)

Žáci jsou hodnoceni komplexním popisem zlepšení žáka za dané pololetí školního roku. Hodnocení žáka je s akcentem na jeho kladnou složku stylizováno formou slovní zprávy. Slovní hodnocení prospěchu žáka převážně pochvalou a povzbuzením může být doplněno využitím všech dostupných prostředků, které budou žákům srozumitelné: obrázků, razítek, případně i drobného „hmotného“ ocenění – bonbón, ovoce apod. tak, aby byli pozitivně motivováni k další činnosti.

Pro potřebu zápisu hodnocení do dokumentace žáka, přestupu žáka na jinou školu, přijímacího řízení na střední školu se výsledky vzdělávání žáků hodnotí následující stupnicí:

1 – Učivo IVP zvládá samostatně
2 – Učivo IVP zvládá se slovní pomocí
3 – Učivo IVP zvládá s fyzickou pomocí aktivně
4 – Učivo IVP zvládá s fyzickou pomocí pasivně
5 – Učivo IVP nezvládá

B) Hodnocení chování žáků základní školy speciální:

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré
2 – uspokojivé
3 – neuspokojivé

U žáků vzdělávaných podle programu Mozaika – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS – 2. díl) je hodnocení chování součástí slovního hodnocení.

Výchovná opatření:

Pochvala ředitele školy
Uděluje se na základě vlastního rozhodnutí ředitele školy nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Pochvala třídního učitele
Uděluje se na základě vlastního rozhodnutí třídního učitele nebo na základě podnětu ostatních vyučujících po projednání s ředitelem školy za výrazný projev školní iniciativy nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení uložit:

Napomenutí třídního učitele
Důtka třídního učitele
Důtka ředitele školy
Snížení známky z chování (při vyčerpání předcházejících opatření)

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele a snížení známky z chování lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochval a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy – třídní výkaz, osobní dokumentace žáka, školní evidenční systém (Bakalář).

Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

6.1.4 Zásady pro používání slovního hodnocení

Slovní hodnocení a kombinace slovního hodnocení a klasifikace se používá jako alternativní forma hodnocení žáků. Používá se za splnění těchto podmínek:

- návrh na slovní hodnocení podává třídní učitel
- zákonní zástupci žáka jsou učitelem předem seznámeni s formou hodnocení a s používáním slovního hodnocení vydají písemný souhlas
- použití slovního hodnocení je doporučeno školským poradenským pracovištěm (SPC)
- u žáků s vývojovou poruchou učení rozhodne o použití slovního hodnocení ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce
- slovní hodnocení je převedeno do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce a pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně

Smyslem slovního hodnocení je odstranění případného stresu žáka z klasického hodnocení výkonů známkou, úsilí o jeho spoluúčast při hodnocení, dovedení žáka k vlastnímu sebehodnocení. Je třeba ho formulovat ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobního rozvoje žáka. Sdělení by měla být ve své formě kladná, avšak objektivní.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.5 Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

a) **prospěl(a) s vyznamenáním** – platí pro žáky zařazené ve všech vzdělávacích programech
- není-li v žádném z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. Pro výpočet průměru stupňů prospěchu se slovní hodnocení převádí do klasifikace

b) **prospěl(a)** – platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech
- není-li v žádném z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

c) **neprospěl(a)** – platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech
- je-li v některém z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

d) **nehodnocena(a)**
- není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

a) **pracoval(a) úspěšně** – platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech
b) **pracoval(a)** - platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech

6.1.6 Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro klasifikaci a hodnocení žáka získává učitel zejména:

- soustavným sledováním výkonů žáka v průběhu vyučování
- různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné)
- analýzou výsledků aktivit žáků, zvláště se zaměřením na manuální zručnost, celkovou sociální vyspělost a samostatnost
- konzultace s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra a dalšími specialisty

6.2 Vlastní hodnocení školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

1. Oblasti autoevaluace
   - materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
   - průběh vzdělávání
   - školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
   - výsledky vzdělávání
   - řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
   - soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

2. Cíle a kritéria autoevaluace

   Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

   Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

3. Nástroje autoevaluace
   - rozbor dokumentace školy
   - rozhovory s učiteli, rodiči
   - dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
   - srovnávací prověrky, dovednostní testy
   - hospitace

4. Časové rozvržení autoevaluačních činností
   - hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
   - sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek škol. roku)
   - projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září)
   - projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
   - dovednostní testy žáků - Kalibro (podzim)
   - mapa školy – Scio (dle potřeby)
   - srovnávací prověrky (průběžně celý škol. rok)
   - dotazníky na klima školy (1x za 2 roky)

Průběžně: rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady